

Handboek Integrale Beoordeling - Vaktechniek

Versiebeheer

Versie	Datum	Opmerking
1.0	06-01-2023	Versie voor publicatie
1.1	12-01-2023	Links aangepast in het handboek
2.0	10-03-2023	Wijzigingen: - De werkinstructie 'Het handboek Integrale Beoordeling is in twee verdeeld waarbij dit handboek alleen vakinhoudelijke aspecten bevat; - De afkorting KOT is toegevoegd bij geen recht, deels geen recht en partieel geen recht; - Toegevoegd afkortingenlijst; - De toets Non-respons en KOT naar KOI zijn verplaatst vanuit de bijlagen naar 2.3.4 en 2.3.5; - Links aangepast in het handboek.
3.0	14-06-2023	Wijzigingen: - Ontvangen feedback bezwaarafdeling verwerkt - Algemene schrijfstijl - Hardheidsregeling: inzake onbillijkheden weggenomen verwijderd. - Berekening hardheidsregeling conform compensatieregeling - Toevoeging: Toets – Aannemelijkheid verhaal ouder - Toevoeging: bijlage 1 Lijst CAF11 en CAF11 vergelijkbare onderzoeken - Meer hyperlinks naar wet- en regelgeving opgenomen Beoordelingslijnen aangepast: - 3.1.1 KOI-viewer, 3.1.4 Verlaging KOT op basis van leeftijd kind, 3.1.8 Lange duur vaststellen beschikking, 3.1.10 LRK-registratie, 3.1.11 Registratie GOB, 3.3.1 Non-respons, 3.4.1 Eigenaar KC/GOB, 3.6.1 Herstelregeling en O/GS-regeling, 3.6.2 Meerdere herstelregelingen. 3.8.1 Herrekenen. Beoordelingslijnen nieuw: - 3.1.12 VOW, 3.1.13 KOT-aanvraag 2012 en 2013.
3.1	12-07-2023	Wijzigingen: - 2.3.1: Ingangsdatum uitzondering TP familielid toegelicht (1-1-2013). - 3.1.11: Aangepast. GOB was altijd vereist bij gastouderopvang en niet slechts vanaf 1-1-2010. - Enkele tekstuele/redactionele wijzigingen. Beoordelingslijnen aangepast: - 3.1.4 Verlaging KOT op basis van leeftijd kind
3.2	29-08-2023	Beoordelingslijn aangepast: - Aanpassing van paragraaf 3.6.2 Combinatie compensatie vanwege vooringenomen handelen en hardheidscompensatie wegens KOT uitbetaald aan KOI Kleinere wijzigingen: - Hoofdstuk 2: terminologie en uitleg meer in lijn gebracht met terminologie Wht en MvT van Wht. - Verwijdering paragraaf 'non-respons' bij hoofdstuk 'toerekenbaar aan ouder' (hoofdstuk gaat over toerekenbare

		ernstige onregelmatigheden, terwijl de paragraaf 'non-respons' ging over vaststelling van vooringenomenheid). - Meerdere kleine tekstuele wijzigingen/verduidelijkingen.
3.3	04-10-2023	Bijlage 5 toegevoegd: overdrachtsdocument van BEO naar B&B.
3.4	09-01-2024	- Toegevoegd: Richtlijn voor toeslagjaar 2005. - Toegevoegd: dat gewerkte uren van TP die familielid is tot in tweede graad, buiten beschouwing gelaten moeten worden voor recht op KOT van aanvrager. - Toegevoegd: Menselijke fout/vergissing van ambtenaar (3.5.2). - Aangepast: 2.3.7 Terechte O/GS. Verduidelijkt wanneer de toets gedaan mag worden en situatie verduidelijkt van KOT die te lang is uitbetaald na beëindigen van opvang. Daarnaast wordt terechte O/GS nu niet meer beschreven in twee verschillende paragrafen, maar alleen nog maar in paragraaf 2.3.7. (3.5.1. is komen te vervallen) - Aangepast: 3.1.7 Stopbriefbeleid. - Aangepast: rekenvoorbeelden bijlage 5, enkele correcties van onjuiste bedragen en nieuw voorschrift voor combinatie O/GS-tegemoetkoming met andere compensatie (beoordelingsteam rekent het bedrag niet meer uit, maar laat het aan B&B-team over). - Verduidelijkt: Ontbrekende registratie KOI vóór 2010. - Verduidelijkt: KOT uitbetaald aan KOI is gebruikt voor opvangkosten (stappenplan KOT uitbetaald aan KOI, 2.3.6.1) - Verwijderd: Tekstuele voorbeelden en uitleg over meerdere regelingen in 1 jaar verwijderd, nu deze voorbeelden zijn uitgewerkt in bijlage 5. - Verwijderd: Opmerkingen over verplichte escalatie bij verschillende onderwerpen. Verplichte escalatie is vastgelegd in de escalatieladder (separaat document). - Verwijderd: Aparte inhoudsopgave van hoofdstuk 3 aan het begin van hoofdstuk 3. (Inhoudsopgave is al opgenomen aan het begin van het document.)
3.5	20-2-2024	Toegevoegd: -Scenario's bij paragraaf 2.3.3. (Toets aannemelijkheid verhaal ouder) -2.3.5. non-respons: situatie toegevoegd van initiële KOT-aanvraag en non-respons. -2.3.5. non-respons: situatie toegevoegd van non-respons door bewindvoerder. -3.1.15. situatie beschreven waarbij BD/T niet ambtshalve herzien heeft terwijl daar wel aanleiding voor was -3.6.4: Later gebleken toeslagpartnerschap. Verwijderd: -DACAS-instructies verwijderd uit stappenplan KOT naar KOI. Vanaf 2012 kan TVS gebruikt worden om uitbetalingen te bekijken. Aangepast: -Enkele kleine tekstuele verduidelijkingen. -3.5.3 Ambtshalve herziening van de KOT bij het samenloopteam heeft nu een eigen paragraaf gekregen (3.5.3), maar de inhoud is niet nieuw.
3.6	14-5-2024	Aangepast: -'Stopactie GO' 2010 toegevoegd (3.1.16) -Toevoeging aan stappenplan "kot naar koi": meerdere KOI's -Beoordelingslijn Uitsluitlijst, AB-event, signaallijst, toezichtlijst toegevoegd (3.1.17).

		-Enkele kleine tekstuele verduidelijkingen.
3.7	25-6-2024	Aangepast: -“3.4.6 Achteraf ontbrekend opvangcontract terwijl geregistreerde opvang is aangetoond” toegevoegd
3.8	6-8-2024	-Meerdere kleine taalkundige correcties -Verduidelijking dat hardheidscompensatie wegens KOT naar KOI niet hoger kan zijn dan de teruggevorderde KOT. (2.3.6.1)
3.9	29-10-2024	2.3.5 Toets – Non-respons Aanpassing: -Stap 6: Voor een beschikking na non-respons moet BD/T wel gebruik maken van aanwezige informatie. 3.1.1 Verlaging KOT naar aanleiding van gegevens in de KOI-viewer Toevoeging: Aanpassing voorschot op basis van KOI-viewer voorafgaand jaar 3.1.11: Situatie 2010 verduidelijkt (onderscheid tussen registratie van gastouder en gastouderbureau) 3.4.3 Ouder of toeslagpartner ziek waardoor deze niet kon werken Verduidelijking: Geldt ook voor alleenstaande ouders. Niet alleen voor ouders met een partner. Bijlage 5: (rekenvoorbeelden) Deze zijn verplaatst van dit handboek naar het handboek Bereken- & Beschikteam.
3.10	10-12-2024	2.3.5 Toets – Non-respons Aanpassing: -Stap 2: Verduidelijking ten aanzien van de situatie dat BD/T een bevestiging van ontvangst heeft gestuurd en daarbij nog om ontbrekende stukken verzocht.
3.11	20-12-2024	2.3.5 Toets – Non-respons <u>Correctie op vorige aanpassing:</u> bij de vorige update (3.10) was een verouderde tekst opnieuw gepubliceerd. Met deze versie (3.11) wordt de juiste nieuwe tekst alsnog geplaatst (stap 2 van 2.3.5 Toets non-respons).
3.12	24-1-2025	Kleine redactionele wijzigingen (verouderde links verwijderd, kleine tekstuele correcties en verduidelijkingen).
3.13	4-3-2025	2.3.5 stap 6: anders verwoord, zodat ook situaties expliciet zijn beschreven waarin ouder niets verklaart. 2.3.6: gewijzigd: stappenplan KOT naar KOI. Toegevoegd: nadere toelichting bij meerdere KOI's, nadere toelichting bij meerdere regelingen en aftopping compensatie op terugvorderingsbedrag. 3.1.10: toegevoegd: verlopen van LRK-registratie van KOI, zonder dat ouder hiervan op de hoogte is gebracht 3.1.18: nieuwe paragraaf: controle op betaling opvangkosten, terwijl betaaltermijn nog niet is verstreken. 3.6.1: aangepast: herrekenen KOT in geval ouder als gevolg van vooringenomenheid te weinig KOT heeft gekregen.
3.14	15-4-2025	3.1.19: Nieuwe paragraaf: vooringenomenheid omtrent verblijfsrecht en KOT 3.4.7: Nieuwe paragraaf: hardheid omtrent verblijfsrecht en KOT 3.1.6: Meer specifiek gemaakt wanneer sprake is van vooringenomenheid bij ontbreken automatische continuering.
3.15	27-5-2025	3.1.5a: Ter verduidelijking een aparte paragraaf ingevoegd voor gevallen waarin vooringenomenheid in jaar 1 als gevolg heeft gehad dat er niet gecontinueerd is naar jaar 2.

Inhoudsopgave

1. Algemeen	7
2. Het integrale Beoordelingsproces (vakinhoudelijke stappen)	8
2.1 Stroomschema's	8
2.1.1. Stroomschema: Compensatie vanwege vooringenomenheid.....	9
2.1.1.1 Stroomschema: Compensatieregeling vanwege groepsgewijze vooringenomenheid	9
2.1.1.2 Stroomschema: Compensatieregeling vanwege individuele vooringenomenheid	10
2.1.2. Stroomschema: Compensatieregeling vanwege hardheid.....	11
2.1.3. Stroomschema: O/GS-regeling.....	12
2.2 Toelichting per herstelregeling	13
2.2.1. Toets 1: vooringenomenheid.....	13
2.2.1.1 Sprake van groepsgewijze vooringenomenheid (toets 1a)?	13
2.2.1.2 Sprake van individuele vooringenomenheid (toets 1b)?	13
2.2.1.3 Hulpmiddel: Aanpak toets 1b o.b.v. beschikkingen.....	15
2.2.1.4 Aanpak toets 1b o.b.v. bijzonderheden redenen tot vooringenomen handelen	15
2.2.2 Toets 2: Compensatie vanwege hardheid.....	15
2.2.2.1 Berekening hardheidscompensatie	17
2.2.3 Toets 3: O/GS-tegemoetkoming (O/GS-regeling)	17
2.2.4 Geen herstelregeling	17
2.2.5 Meerdere herstelregelingen in één toeslagjaar.....	18
2.3 Tussenschappen tijdens de integrale beoordeling	18
2.3.1 Toets Ernstige onregelmatigheid/evident geen recht op KOT in geval van vooringenomenheid.....	18
2.3.2 Toets - Toerekenbaar aan de ouder	20
2.3.3 Toets – Aannemelijkheid verhaal ouder	20
2.3.4 Toets - Terechte verlaging	21
2.3.5 Toets – Non-respons (compensatieregeling)	22
2.3.6 Toets – KOT uitbetaald aan KOI (hardheid).....	26
2.3.6.1 Stappenplan KOT uitbetaald aan KOI (hardheidsberekening).....	26
2.3.6.2 Schematisch stappenplan	27
2.3.7 Toets – Terechte O/GS	31
2.3.8 O/GS-kwalificatie in het verleden teruggedraaid – Recht op O/GS-vergoeding.....	32
2.3.9 Herrekenen (KOT opnieuw vaststellen?)	32
3. De Beoordelingslijnen (vakinhoudelijke aanvullingen).....	34
3.1 Vooringenomen handelen?	34
3.1.1 Verlaging KOT naar aanleiding van gegevens in de KOI- viewer.....	34
3.1.2 Verlaging KOT naar aanleiding van de gegevens in de UWV-viewer.....	34
3.1.3 Uren KOI-viewer hoger dan de toegekende uren	35
3.1.4 Verlaging KOT op basis van leeftijd kind of schoolgaand kind	35
3.1.5 Causaal verband vooringenomenheid en ontbreken aanvraag KOT.....	35
3.1.5a Geen continuering door eerdere stopzetting vanwege vooringenomenheid	36

3.1.6 Niet automatisch continueren KOT	36
3.1.7 Stopbrief-beschikking	36
3.1.8 Lange duur tot vaststelling definitieve beschikking / Het (nog) niet vaststellen van de beschikking i.c.m. lange duur verwerken aanvraag KOT.....	37
3.1.9 Vaststelling na 5 jaar	37
3.1.10 Wijziging in LRK-registratie KOI.....	37
3.1.11 Registratie gastouderopvang	38
3.1.12 VOW (Vertrokken Onbekend Waarheen)	39
3.1.13 KOT-aanvraag 2012 en 2013 met maximaal 1 maand terugwerkende kracht.....	39
3.1.14 Toeslagjaar 2005 en onvolledige informatie	40
3.1.15 Ambtshalve herziening van de kinderopvangtoeslag	40
3.1.16 "Stopactie GO"	40
3.1.17 Uitsluitlijst, toezichtlijst, signaallijst en AB-event	41
3.1.18 Toetsing betaalbewijzen bij nieuwe aanvraag KOT	41
3.1.19 Onderzoek naar verblijfsrecht door BD/T	41
3.2 Geen recht, deels of partieel geen recht?	42
3.2.1 Groepsgewijs CAF vergelijkbaar, maar geen vooringenomen verlaging	42
3.2.2 Vooringenomen handeling, maar geen onterechte verlaging KOT.....	42
3.2.3 KOT gestopt door de ouder zelf als gevolg van vooringenomen handeling	42
3.2.4 KOT gestopt door BD/T en ouder heeft als gevolg daarvan geen opvang genoten	43
3.2.5 Deels evident geen recht op KOT (pro rata)	43
3.2.6 Partieel evident geen recht op KOT i.v.m. veel te hoge voorschotten.....	43
3.2.7 Evident geen recht op KOT bij stoppen arbeid of verlies doelgroep status	44
3.3 Toerekenbaar aan ouder?.....	44
3.3.1 Toets op toerekenbaarheid ouder bij evident geen recht op KOT.....	44
3.3.2 Ontbreken VOG niet toerekenbaar aan ouder	44
3.4 Compensatie wegens hardheid.....	45
3.4.1 Ouder of toeslagpartner heeft een kindercentrum/GOB of werkt als gastouder	45
3.4.2 Ouder of toeslagpartner in detentie	45
3.4.3 Ouder of toeslagpartner ziek waardoor deze niet kon werken	46
3.4.4 KOT uitbetaald aan derden door fraudeleuze handeling van derden.....	46
3.4.5 KOT rechtstreeks aan KOI betaald en van de ouders teruggevorderd	46
3.4.6. Achteraf ontbrekend opvangcontract terwijl geregistreerde opvang is aangetoond	47
3.4.7. Terugvordering KOT na intrekking verblijfsvergunning met terugwerkende kracht	47
3.5 Geen herstelregeling?	48
3.5.1 Beoordeling t.a.v. beslissingen vanaf 23 oktober 2019	48
3.5.2 Foutieve berekening – bij niet vooringenomen handelen.....	48
3.5.3 Ambtshalve herziening van de KOT bij het samenloopteam.....	48
3.6 Overig	48
3.6.1 Herrekenen.....	48
3.6.2 Afronden op gehele maanden.....	49

3.6.3 Boetewaarschuwingen en boetecompensatie	49
3.6.4 Later gebleken toeslagpartnerschap of andere informatie die gevolgen zou hebben gehad op het recht op KOT	49
Bijlage 1 – CAF11 en CAF11 vergelijkbare onderzoeken	51
Bijlage 2 – Toepassen wet- en regelgeving	52
Bijlage 3 – Hyperlinks naar wet- en regelgeving	54
Bijlage 4 - Systemen (voor de beoordelaar)	56
Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam.	57

1. Algemeen

Doel

Het doel van het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek is om:

- Inzicht te geven in het Beoordelingsproces met betrekking tot Vaktechniek en;
- Vakinhoudelijke informatie over het Beoordelingsproces te bundelen in één werkinstructie;
- Hulpmiddel tijdens het beoordelingsproces.

Het handboek is een intern document dat regelmatig wordt bijgewerkt, verbeterd of aangevuld. Er kunnen aan het handboek geen rechten ontleend worden.

Toepassingsbereik

Het handboek Integrale Beoordeling - Vaktechniek is een werkinstructie van het integrale Beoordelingsproces met betrekking tot Vaktechniek. Dit handboek is ter vervanging en ter aanvulling van de werkinstructies die in 2022 gepubliceerd waren op de Kennisbank.

Het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek bevat o.a. de volgende punten:

1. De integrale beoordeling (vakinhoudelijke stappen);
2. De herstelregelingen, de toets en de toelichting daarvan;
3. De tussentijdse toetsen tijdens de beoordeling;
 - Toets terechte verlaging
 - Toets non-respons
 - Toets KOT naar KOI
 - Toets terechte O/GS
4. De beoordelingslijnen;

Beheer

Het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek wordt beheerd door Procesregie.

Wijzigingen doorgeven

Het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek wordt gaandeweg verder geoptimaliseerd. Heb jij vragen, verbeterideeën of feedback over het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek? Stuur dan een e-mail naar UHT Centrale Regie Processen_Postbus.
Betreft het een kleine wijziging? Dan wordt dit opgepakt door Procesregie.
Gaat het om een grote wijziging? Dan wordt de input verzameld en besproken met de gedelegeerd proceseigenaar, Vaktechniek, het beoordelingsteam en Procesregie.

De voornaamste wijzigingen, ten opzichte van de eerdere versie, zijn blauw gemarkeerd!

Afkortingen

In het handboek Integrale Beoordeling – Vaktechniek wordt gebruik gemaakt van afkortingen. Hieronder vind je een opsomming van de gebruikte afkortingen in dit document.

Awir	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
BD/T	Belastingdienst/Toeslagen
BEO	Beoordelaar
CWS	Commissie Werkelijke Schade
GO(B)	Gastouder(bureau)
KOT	Kinderopvangtoeslag
KOI	Kinderopvanginstelling
O/GS	opzet/grove schuld
PZB	Persoonlijk zaakbehandelaar
VACO	Vaktechnische coördinator
VI	(Institutionele) vooringenomenheid of (institutioneel) vooringenomen handelen
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
VTA	Vaktechnische aanspreekpunt
WHT	Wet hersteloperatie toeslagen
Wko	Wet kinderopvang

2. Het integrale Beoordelingsproces (vakinhoudelijke stappen)

Het integrale beoordelingsproces

Per te beoordelen toeslagjaar wordt getoetst of de ouder recht heeft op een herstelregeling en per te beoordelen toeslagjaar worden alle herstelregelingen nagelopen.

Er zijn 3 mogelijke gronden voor compensatie:

1. [Compensatie vanwege vooringenomen handelen](#)
 - a. [Groepsgewijs](#)
 - b. [Individueel](#)
2. [Compensatie vanwege hardheid](#)
3. [O/GS-tegemoetkoming \(O/GS-regeling\)](#)

Er wordt altijd gestart met de toets of er sprake is van compensatie vanwege vooringenomen handelen (art. 2.1 lid 1 onder a Wht). Als daar geen sprake van is, wordt getoetst of er sprake is van compensatie wegens hardheid (art. 2.1 lid 1 onder b Wht). En als er ook geen sprake is van hardheidscompensatie, dan wordt er getoetst of er sprake is van de O/GS-regeling (art. 2.6 Wht).

In geval van compensatie of tegemoetkoming wordt de beoordeling afgesloten met een instructie voor het Bereken- en Beschikteam. Zie [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#) voor voorbeelden.

Opmerking: Voorheen (in ieder geval tot november 2022) werd vaak gesproken over de 'compensatieregeling' en de 'hardheidsregeling' als twee aparte regelingen. Dit is gebaseerd op besluiten die vóór de invoering van de Wht golden. Met de invoering van de Wht, is feitelijk sprake van één compensatieregeling (art. 2.1 lid 1 Wht) die gebaseerd kan zijn op vooringenomen handelen of op hardheid. Vandaar dat sindsdien gesproken wordt over compensatie vanwege vooringenomenheid of compensatie vanwege hardheid.

Let op! Er kan sprake zijn van deels evident geen recht op KOT, bij de toets compensatie vanwege vooringenomen handelen of hardheid. Voor het deel waarvoor niet gecompenseerd wordt, ga je door met de toets van de volgende herstelregeling. Ook in geval je compenseert voor één van de verlagingen of terugvorderingen van KOT, maar niet voor alle verlagingen of terugvorderingen, ga je door met de toets van de volgende herstelregeling. Er kan bijvoorbeeld recht zijn op compensatie vanwege vooringenomenheid voor één verlaging van het recht op KOT en recht op O/GS-tegemoetkoming voor een andere terugvordering van KOT.

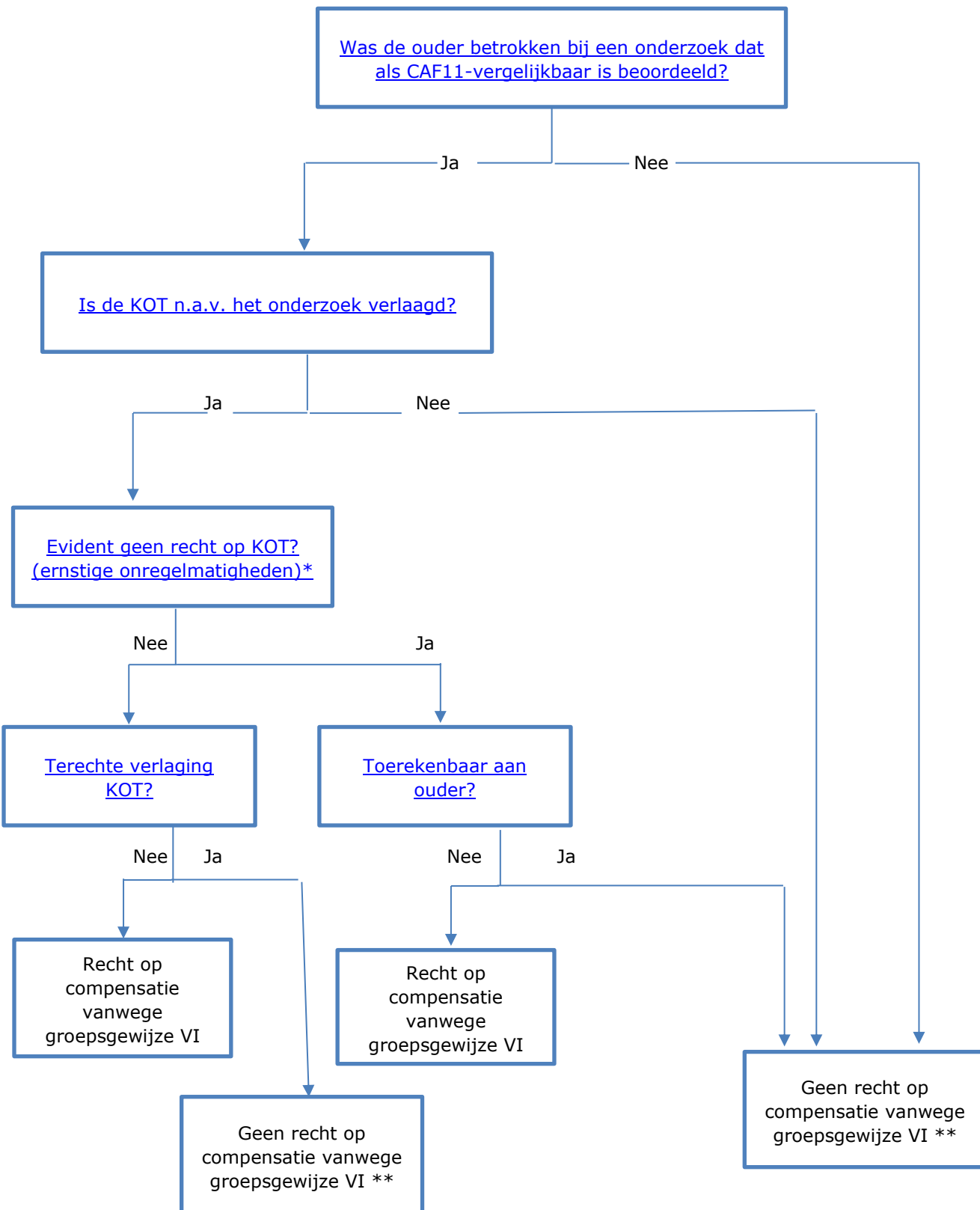
2.1 Stroomschema's

In paragraaf 2.1 staan de stroomschema's van de herstelregelingen op hoofdlijnen. In paragraaf 2.2 staat vervolgens [de toelichting](#) op deze regelingen. En in paragraaf 2.3 staan de tussentijdse toetsen die mogelijk uitgeoefend moet worden bij één van de herstelregelingen.

De stroomschema's zijn handige instrumenten ter begeleiding van de hoofdlijnen in het beoordelingsproces, maar hierbij geldt dat er nog altijd uitzonderingen en zijstappen mogelijk zijn. Dat houdt in dat niet alles in een stroomschema gevat kunnen worden. Naast de stroomschema's dient ook gekeken te worden naar de beoordelingslijnen ([zie hoofdstuk 3](#)).

2.1.1. Stroomschema: Compensatie vanwege vooringenomenheid

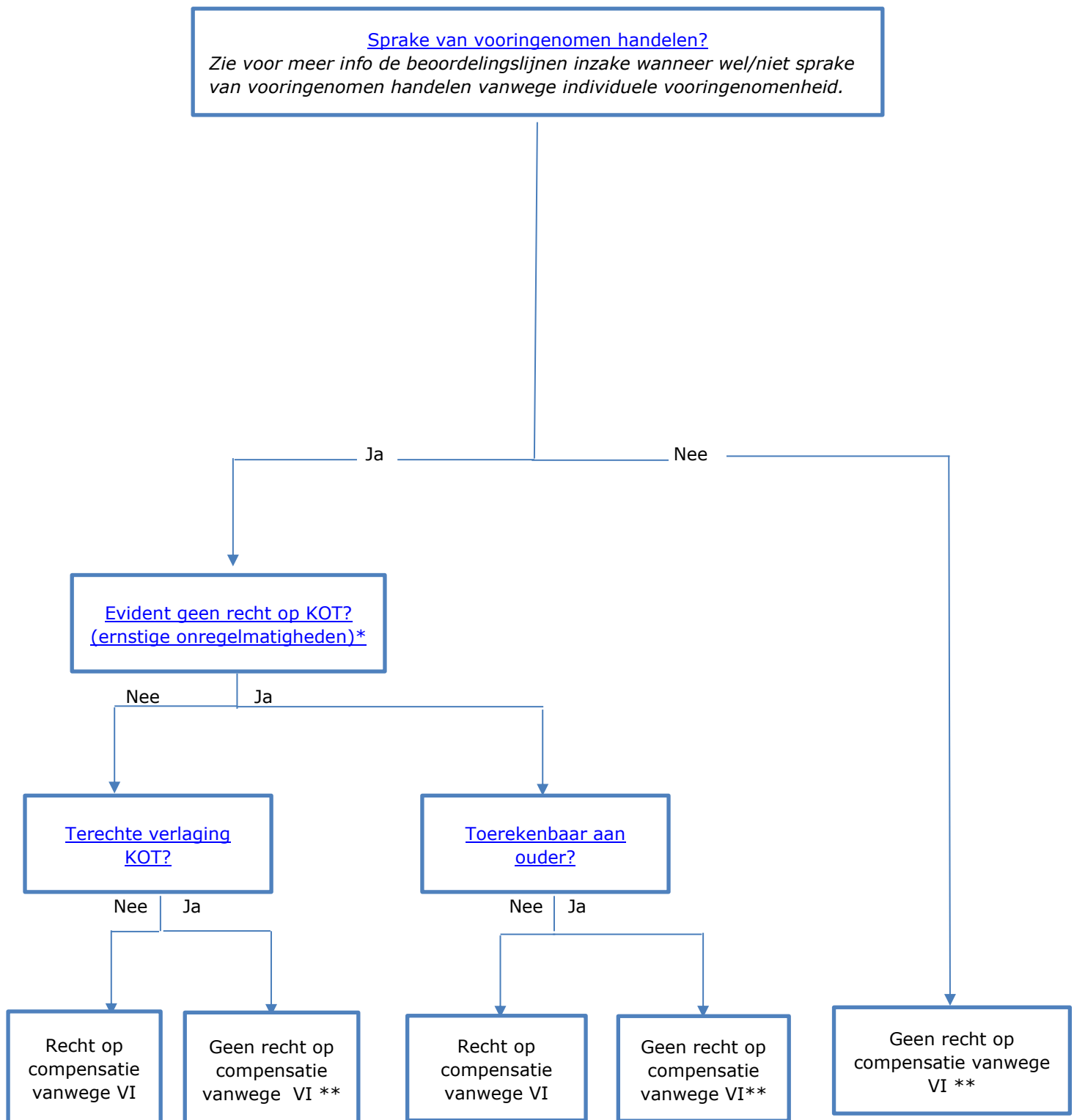
2.1.1.1 Stroomschema: Compensatieregeling vanwege groepsgewijze vooringenomenheid

* Of deels geen recht of partieel geen recht op KOT? Dan dien je voor het deel wel en geen recht uit te splitsen.

** **Geen** recht op compensatie vanwege groepsgewijze vooringenomenheid? Ga dan door naar de toets of er sprake is van de compensatieregeling vanwege individuele vooringenomenheid.

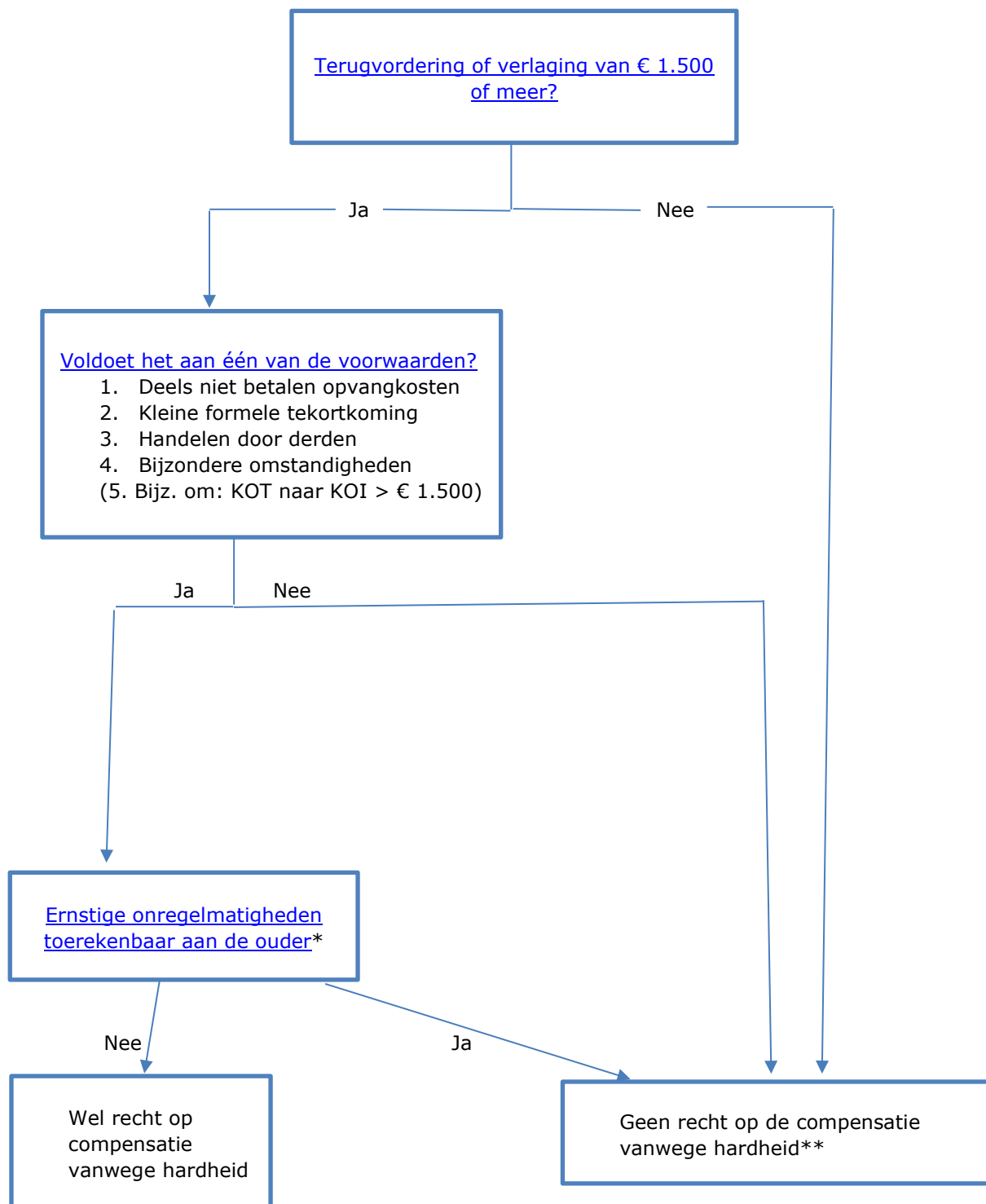
2.1.1.2 Stroomschema: Compensatieregeling vanwege individuele vooringenomenheid

* Of deels geen recht of partieel geen recht op KOT? Dan dien je voor het deel wel en geen recht uit te splitsen.

** **Geen** recht op compensatie vanwege vooringenomen handelen? Ga dan door naar de toets of er sprake is van compensatie vanwege hardheid.

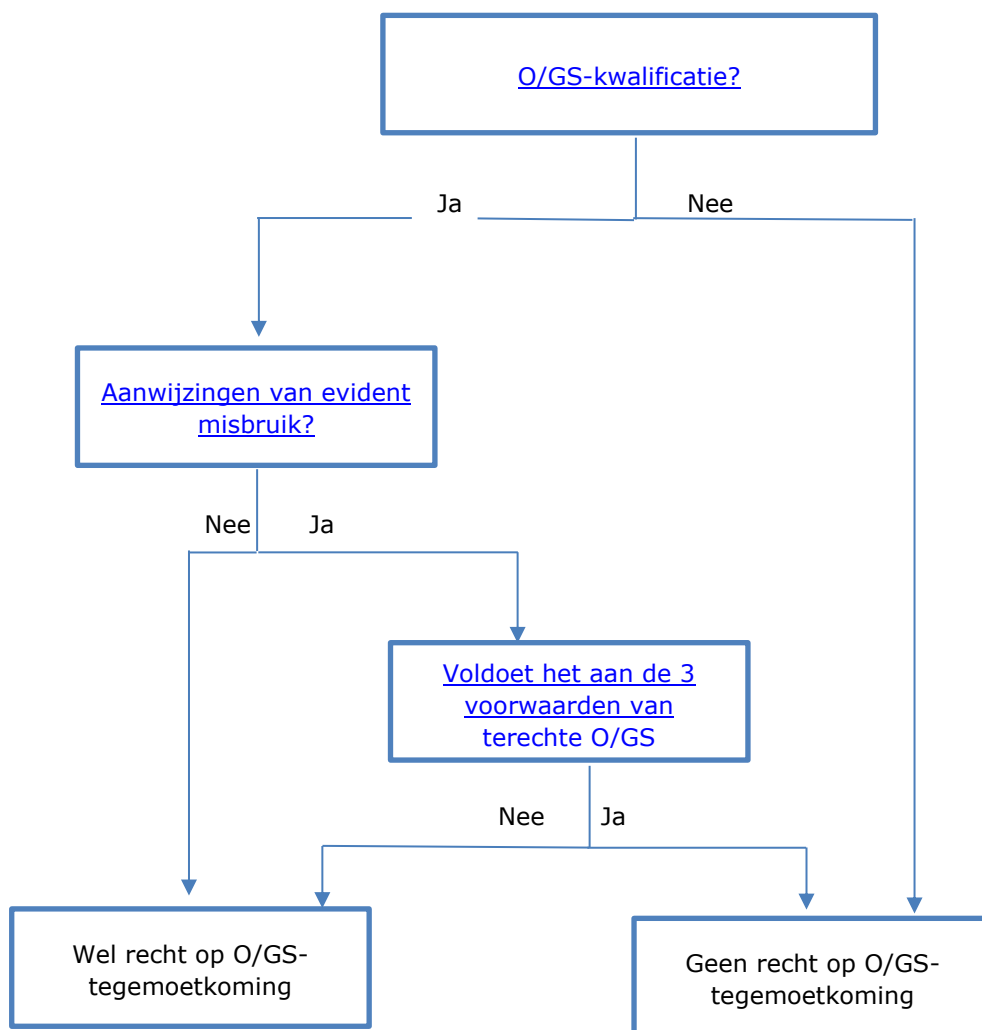
2.1.2. Stroomschema: Compensatieregeling vanwege hardheid

* Zie de [paragraaf over hardheidscompensatie](#) voor specifieke toelichting over ernstige onregelmatigheden die in de weg staan aan hardheidscompensatie.

** **Geen** recht op compensatie vanwege hardheid? Ga dan door naar de toets of er sprake is van de O/GS-regeling.

2.1.3. Stroomschema: O/GS-regeling

2.2 Toelichting per herstelregeling

Compensatie vanwege vooringenomen handelen (Compensatieregeling).

De eerste herstelregeling is compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Voor deze regeling wordt getoetst of er sprake is van vooringenomen handelen op groepsniveau en/of individueel niveau.

Voringenomen handelen bestaat uit 2 niveaus:

2.2.1. Toets 1: vooringenomenheid

2.2.1.1 Sprake van groepsgewijze vooringenomenheid (toets 1a)?

Is de ouder vooringenomen behandeld op groepsniveau?:

1. Voor CAF11 en de CAF11-vergelijkbare onderzoeken staat al vast dat in deze onderzoeken sprake is van groepsgewijze vooringenomenheid. Deze toets is al gedaan.
2. De KOT is naar aanleiding van CAF11 of één van de CAF11-vergelijkbare onderzoeken verlaagd.
3. CAF11 en de CAF11-vergelijkbare onderzoeken zijn te vinden in [bijlage 1](#).¹

Optie 1

4. Als er sprake is van een CAF11 of een CAF11-vergelijkbaar onderzoek en de kinderopvangtoeslag is stopgezet of neerwaarts is gecorrigeerd als direct gevolg van het (CAF-)onderzoek, dan is er sprake van groepsgewijze vooringenomen handelen.
5. Daarna wordt de aanwezigheid van [ernstige onregelmatigheden](#) en de [toerekenbaarheid van de ouder](#) ten aanzien hiervan getoetst. Hier wordt getoetst of de ouder recht heeft op de compensatieregeling volgens vooringenomen handelen.

Optie 2

6. Als niet wordt voldaan aan de criteria van optie 1, dan is er geen sprake van groepsgewijze vooringenomenheid en dient vervolgens getoetst te worden of er sprake is van individuele vooringenomenheid.

- ❖ Standaardteksten (aanpasbaar aan casus): [Werkinstructie Standaardteksten beoordeling](#)
- ❖ Datum CAF- onderzoeken: [CAF zaken POPULATIE](#)
- ❖ Toelichting uitgangspunten beoordelingslijnen: [Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#)

Bijvoorbeeld de beoordelingslijnen

- [3.2.1 Groepsgewijs CAF vergelijkbaar, maar geen vooringenomen verlaging](#)

2.2.1.2 Sprake van individuele vooringenomenheid (toets 1b)?

Is de ouder vooringenomen behandeld op individueel niveau?:

Het recht op compensatie vanwege individuele vooringenomenheid wordt beoordeeld aan de hand van artikel 2.1 lid 1 onder a Wet Herstel Toeslagen.

De hierna genoemde kenmerken van vooringenomen handelen worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting in de Memorie van toelichting:

1. [Stopzetting zonder voorafgaande individuele beoordeling](#)
 - Bijv. Stopzetting zonder voorafgaande uitvraag bij ouder, terwijl die uitvraag wel nodig was.
 - Bijv. Aangeleverde stukken ten onrechte niet betrokken bij de vaststelling van het recht.
 - Bijv. Non-respons terwijl niet met zekerheid is vast te stellen dat de uitvraagbrieven zijn gestuurd dan wel dat ouder niet heeft gereageerd.
2. [Brede uitvraag](#)
 - Bijv. Veel stukken en over meerdere toeslagjaren uitgevraagd.
3. [Zero tolerance onderzoek](#)
 - Bijv. Zoeken naar fouten/ redenen om af te wijzen.
 - Bijv. Ouder onnodig lastig gemaakt om recht op KOT aannemelijk te maken.
 - Bijv. De vermelding in FSV heeft aanleiding gegeven voor het zoeken naar fouten/tekortkomingen.

¹ Alle andere onderzoeken, die niet in deze lijst staan, dienen beoordeeld te worden aan de hand van de criteria van de individuele vooringenomenheid.

4. Niet nader opvragen van informatie bij een gebleken tekortkoming daarin
 - Bijv. BD/T vraagt om een jaaropgave, overeenkomst en betalingsbewijzen. De ouder stuurt een jaaropgave en een overeenkomst. BD/T heeft niet nogmaals om de betalingsbewijzen gevraagd en wijst de KOT af.
5. Afwijzen of verlagen van de KOT bij minste of geringste onregelmatigheid
 - Bijv. verlaging/stopzetten van de KOT vanwege ontbreken enkel bewijsstuk terwijl recht wel te bepalen was op basis van aanwezige gegevens.

Overige aandachtspunten

1. Naast de genoemde kenmerken worden bij de beoordeling van vooringenomenheid ook andere onzorgvuldigheden in de behandeling van de KOT meegewogen.
2. Daarnaast dient ook nagegaan te worden of tijdens de behandeling in de bezwaarfase aanwijzingen zijn dat er vooringenomen gehandeld is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:
 - De situatie waarin in bezwaar is hersteld op basis van dezelfde bewijsstukken, wat een aanwijzing kan zijn dat in de primaire fase te streng naar de bewijsstukken is gekeken.

Optie 1

- ❖ Als er aan de hierboven genoemde criteria² van vooringenomen handelen wordt voldaan, dan is er sprake van individuele vooringenomenheid.

Let op! 'Ieder element afzonderlijk hoeft niet noodzakelijkerwijs te duiden op institutionele vooringenomenheid, net zomin als dat het ontbreken van een van deze elementen wijst op de afwezigheid daarvan. Juist de samenhang vormt een aanwijzing dat belanghebbenden mogelijk op voorhand reeds werden verdacht van misbruik, zonder dat zij een reële mogelijkheid kregen om zich daartegen te verweren, tot het tegendeel bleek uit het feit dat niets kon worden gevonden. Er kunnen ook nog aanvullende aanwijzingen zijn van institutionele vooringenomenheid.' (Memorie van Toelichting bij Wht, p. 70-71.)

Let op! Als er sprake is van alléén een "Stopzetting zonder voorafgaande individuele beoordeling", is dat in beginsel wel al voldoende om te spreken van vooringenomen handelen.

Zie voor meer uitgangspunten die onder vooringenomen handelen vallen:
[Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#) en [hulpmiddel neerwaartse verlagingen](#).

2. Daarna wordt de aanwezigheid van ernstige onregelmatigheid (evident geen recht op KOT, deels geen recht op KOT en/of partieel geen recht op KOT) en de toerekenbaarheid van de ouder ten aanzien daarvan getoetst. Hier wordt getoetst of de ouder recht heeft op de compensatieregeling.
3. Als er geen sprake is van een ernstige onregelmatigheid, dan wordt getoetst of de verlaging terecht is. Deze toetsen gaan vaak samen.
4. Tot slot wordt er getoetst of er mogelijk (deels) recht is op een andere regeling/gunstigere regeling. (Meestal is dit niet van toepassing.)

Optie 2

- Als er geen sprake is van individuele vooringenomenheid, wordt vervolgens getoetst of er sprake is van de hardheid.
- Als wel sprake is van vooringenomen handelen, maar sprake van ernstige onregelmatigheid en toerekenbaar aan ouder, dan is er geen recht op compensatie vanwege individuele vooringenomenheid. Vervolgens wordt getoetst of sprake is van hardheid.
- Als wel sprake is van vooringenomen handelen, maar geen sprake van ernstige onregelmatigheid en de verlaging is terecht, wordt vervolgens getoetst of sprake is van hardheid.

Voorbeelden Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen

Bijvoorbeeld de beoordelingslijnen:

- [3.1.1 Verlaging KOT naar aanleiding van gegevens in KOI-viewer](#)
- [3.1.2 Verlaging KOT naar aanleiding van gegevens in UWV-viewer](#)
- [3.1.3 Uren KOI-viewer hoger dan toegekende uren](#)
- [3.1.4 Verlaging KOT op basis van leeftijd kind \(basisschool of middelbare school\)](#)

² Sprake van een combinatie van de voorwaarden van 1 t/m 7? --> Zie beoordelingslijnen of er sprake is van/of het aangemerkt wordt als vooringenomen handelen.

- [3.1.5 Causaal verband vooringenomenheid en ontbreken aanvraag KOT](#)
- [3.1.6 Niet automatisch continueren KOT](#)
- [3.1.7 Stopbrief-beschikking](#)
- [3.1.8 Lange duur tot vaststelling Definitieve beschikking/ Het \(nog niet vaststellen van de beschikking i.c.m. lange duur verwerken aanvraag KOT.](#)

2.2.1.3 Hulpmiddel: Aanpak toets 1b o.b.v. beschikkingen

Een aanpak om te beoordelen of sprake is van een vooringenomen handeling is bijvoorbeeld door alle beschikkingen te behandelen en per beschikking te analyseren of er sprake is van vooringenomen handelen door BD/Toeslagen.

Let op! In de analyse worden niet alleen de beschikkingen behandeld, maar alle KOT gerelateerde feiten.

Voorbeelden:

- *De verlaging van de KOT die leidde tot beschikking Txxxxxxx is het gevolg van ... , dit betreft daarom wel/geen vooringenomen handelen van BD/Toeslagen.*
- *De verhoging van de KOT (Txxxxxxx) is het gevolg van ... , dit betreft daarom wel/geen vooringenomen handelen van BD/Toeslagen.*

Handelingen die in beginsel niet op vooringenomenheid duiden

- Wijziging van toetsingsinkomen
- Wijziging van opvanguren, gebaseerd op jaaropgave
- Wijziging van opvanguren, opvangtarief of geschat inkomen door de ouder
- Stopzetting KOT door ouder
- Stopzetting KOT door BD/T wegens detentie
- Stopzetting KOT door BD/T wegens vastgesteld geen werk/doelgroeperschap
- Stopzetting/verlaging KOT door BD/T wegens vastgesteld geen eigen bijdrage betaald

Handelingen die in beginsel op vooringenomenheid duiden

- Stopzetting KOT door BD/T zonder voldoende uitvraag.

Redenen die situatieafhankelijk tot wel of geen vooringenomenheid leiden

- Stopzetting door ouder met mogelijk causaal verband met andere vooringenomen handelingen
- Wijziging op basis van UWV-viewer
- Wijziging op basis van KOI-viewer
- Stopzetting KOT na voldoende uitvraag bij de ouder
- Stopzetting KOT door BD/T door onjuiste/geen registratie in LRK
- Stopzetting KOT door BD/T door geen tijdig VOG gastouder
- Stopzetting KOT door BD/T wegens VOW

- ❖ Standaardteksten (aanpasbaar aan casus): [Werkinstructie Standaardteksten beoordeling](#)
- ❖ Toelichting uitgangspunten beoordelingslijnen: [Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#)

2.2.1.4 Aanpak toets 1b o.b.v. bijzonderheden redenen tot vooringenomen handelen

Naast de onterechte verlagingen zijn er ook andere redenen, of een combinatie van omstandigheden, om tot compensatie vanwege vooringenomen handelen te komen. Dus naast de vijf kenmerken van vooringenomen handelen, worden ook onzorgvuldigheden en/of er tijdens het bezwaarproces vooringenomen of onzorgvuldige handelingen meegewogen. Door de combinatie van de omstandigheden af te wegen wordt er een conclusie getrokken of er sprake is geweest van vooringenomen handelen.

2.2.2 Toets 2: Compensatie vanwege hardheid

Het recht op compensatie vanwege hardheid wordt beoordeeld aan de hand van artikel 2.1 lid 1 onder b Wet Herstel Toeslagen.

De hierna genoemde voorwaarden worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting in de Memorie van Toelichting:

- Er is **een terugvordering of verlaging van € 1.500 of meer** én
- Het voldoet aan (minimaal) één van de voorwaarden:
 - **Stopzetting/verlaging wegens deels niet betalen opvangkosten**

- Als kinderopvangtoeslag op nihil is vastgesteld in plaats van naar rato van het bedrag van de kosten waarvan de aanvrager van een kinderopvangtoeslag heeft aangetoond dat deze tijdig zijn betaald aan de kinderopvangorganisatie.
- **Stopzetting wegens een kleine formele tekortkoming**
 - Een door belanghebbende redelijkerwijze niet (meer) te herstellen geringe formele tekortkoming, zoals het ontbreken van een handtekening in een contract, heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op kinderopvangtoeslag, terwijl aan alle materiële eisen voor de kinderopvangtoeslag is voldaan.
- **Handelen door derden**
 - Wanneer een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medeweten van de belanghebbende de toeslag aanvraagt en de toeslag aantoonbaar – geheel of gedeeltelijk – niet ten goede komt aan de belanghebbende;
 - Wanneer een derde, bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie, op een andere wijze fraudeert zonder medeweten en (directe) betrokkenheid van de belanghebbende;
 - Te veel KOT is uitbetaald aan KOI ($\geq$ € 1.500 teveel) en is niet ten gunste gekomen aan de ouder, maar wel teruggevorderd bij de ouder;
- **Bijzondere omstandigheden**
 - Andere bijzondere omstandigheden die aanleiding geven tot de hardheidscompensatie, omdat de nadelige gevolgen van de terugvordering onevenredig hard voor de ouder hebben uitgepakt in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.
- Ook in geval van hardheid, wordt getoetst aan ernstige onregelmatigheden die aan de ouder zijn toe te rekenen (art. 2.1 lid 2 Wht). Het enkele feit dat er evident geen recht bestond op KOT, is echter niet in elke hardheidssituatie reden om te spreken van ernstige onregelmatigheden die aan de ouder zijn toe te rekenen. Bijvoorbeeld in geval van handelen door derden, zonder medeweten of betrokkenheid van de ouder, bestond er meestal evident geen recht op KOT, maar is de ouder wel onevenredig benadeeld door de terugvordering van de KOT (identiteitsfraude, fraude door derden, KOT die is uitbetaald aan de KOI en niet aan de ouder ten goede is gekomen, eventueel andere bijzondere omstandigheden).
- Als er geen sprake is van ernstige onregelmatigheid, dan toets je of de verlaging terecht is. Bijvoorbeeld: De KOT is voor de maanden januari en februari op 0 gezet, omdat de ouder geen betaalbewijzen voor deze maanden heeft kunnen aanleveren. Als blijkt dat in die 2 maanden geen opvang genoten is, is de verlaging terecht. De KOT zou immers ook tot deze verlaging leiden indien ouder de volledige betaalbewijzen aanlevert. In dit geval is er geen sprake van een onevenredig nadeel.

Optie 2

- Als niet wordt voldaan aan de ingangsvoorwaarde van een terugvordering of verlaging van € 1.500 of meer, dan bestaat er geen recht op hardheidscompensatie. Vervolgens wordt getoetst of sprake is van de O/GS-regeling.
- Als wel sprake van een terugvordering /verlaging van € 1.500 of meer, maar er wordt niet voldaan aan één van de genoemde voorwaarden, dan is geen sprake van hardheid. Vervolgens wordt getoetst of sprake is van de O/GS-regeling.

- ❖ Standaardteksten (aanpasbaar aan casus): [Werkinstructie Standaardteksten beoordeling](#)
- ❖ Toelichting uitgangspunten beoordelingslijnen: [Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#)

Bijvoorbeeld de beoordelingslijnen:

- [3.4.1 Ouder of toeslagpartner heeft een kindercentrum/GOB of werkt als gastouder](#)
- [3.4.2 Ouder of toeslagpartner in detentie](#)
- [3.4.3 Ouder of toeslagpartner ziek waardoor deze niet kon werken](#)
- [3.4.4 KOT uitbetaald aan derden door frauduleuze handeling van derden](#)
- [3.4.5 KOT rechtstreeks aan KOI betaald en van ouders teruggevorderd](#)

2.2.2.1 Berekening hardheidscompensatie

Met ingang van 26 januari 2021 wordt aan door hardheid gedupeerde aanvragers van kinderopvangtoeslag op grond van het financieel herstel geboden door het herstelbedrag te berekenen overeenkomstig de compensatieregeling (vanwege voorgenomen handelen).

Op grond van het "Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag"³ wordt, met terugwerkende kracht tot en met 26 januari 2021, de compensatie vanwege hardheid van het stelsel conform de regels van compensatie vanwege institutionele voorgenomenheid berekend. Per 5 november 2022 is dit gecodificeerd in artikel 2.2 en 2.3 van de Wht.

Zie de voorbeelden 13 en verder in de [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#).

Vóór 26 januari 2021

Vóór 26 januari 2021 was de 'hardheidsregeling' een tegemoetkomingsregeling en geen compensatieregeling. De berekening van de hardheidsregeling viel uiteen in proportionele toekenning of matiging van de terugvordering. Deze berekeningen zijn per 26 januari 2021 vervallen.

KOT uitbetaald aan KOI

Alleen in geval van hardheidscompensatie vanwege KOT die is uitbetaald aan de KOI, wordt de hardheidscompensatie berekend op basis van de bedragen die aan de KOI zijn uitbetaald en niet ten goede gekomen zijn aan de ouder. Zie hiervoor: [paragraaf 2.3.6 \(KOT uitbetaald aan KOI\)](#). Zie daarnaast de voorbeelden 16 en 17 in [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#).

2.2.3 Toets 3: O/GS-tegemoetkoming (O/GS-regeling)

- Dit wordt beoordeeld aan de hand van de criteria zoals opgenomen in artikel 2.6 Wet hersteloperatie toeslagen.
- De O/GS-tegemoetkoming wordt toegekend als in een toeslagjaar sprake is geweest van een onterechte O/GS-kwalificatie.
- Het LIC geeft aan of er sprake is van een O/GS-kwalificatie.
- In beginsel worden alle O/GS-vaststellingen als onterecht aangemerkt.
- Als er aanleidingen zijn dat de O/GS-kwalificatie (mogelijk) terecht is, dan wordt er pas getoetst aan de criteria van de terrechte O/GS-kwalificatie. Zie [2.3.7 Toets – Terechte O/GS](#).

Optie 1

- Er is sprake van een O/GS-kwalificatie in desbetreffende toeslagjaar. Dan is er sprake van de O/GS-regeling.

Optie 2

- Er is geen O/GS-kwalificatie in desbetreffende toeslagjaar. Dan is er geen sprake van de O/GS-regeling.
- Er is wel een O/GS-kwalificatie in desbetreffende jaar, maar de kwalificatie is terecht. Dan is er geen sprake van een O/GS-regeling.

Berekening

- Tegemoetkoming van 30% van het bedrag van de terugvordering waarvoor geen persoonlijke betalingsregeling is toegekend vanwege de onterechte O/GS-kwalificatie van de ouder ten aanzien van het ontstaan van die terugvordering (artikel 2.6 WHT).
- Voor de teksten voor het bereken- en beschikteam, zie voorbeelden 18 en verder van [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#).

2.2.4 Geen herstelregeling

- Als de ouder niet voldoet aan de voorwaarden van de herstelregelingen, dan heeft de ouder geen recht op een herstelregeling.

Er is geen recht op één van de herstelregelingen inzake:

³ Het besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag is komen te vervallen. Deze is vanaf 5 november 2022 opgenomen in artikel 2.2 en 2.3 van de Wet hersteloperatie toeslagen.

- Gebeurtenissen na 23 oktober 2019 zonder causaal verband met een handeling voor 23 oktober 2019.
- Foutieve berekening zonder vooringenomen handelen of hardheid, zie [3.5.2 Foutieve berekening – bij niet vooringenomen handelen](#).

Zie hiervoor:

- ❖ Standaardteksten (aanpasbaar aan casus): [Werkinstructie Standaardteksten beoordeling](#)
- ❖ Toelichting uitgangspunten beoordelingslijnen: [Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#)

Bijvoorbeeld de beoordelingslijn:

- [3.7.1 Beoordeling t.a.v. beslissingen vanaf 23 oktober 2019](#)
- [3.7.2 Foutieve berekening - bij niet vooringenomen handelen](#)

2.2.5 Meerdere herstelregelingen in één toeslagjaar

De stroomschema's in paragraaf 2.1 betreffen de herstelregelingen op hoofdlijnen. De toelichting in paragraaf 2.2 betreft ook de herstelregelingen op hoofdlijnen. Het is een basis. De stroomschema's zijn handige instrumenten ter begeleiding van de hoofdlijnen in het beoordelingsproces, maar hierbij geldt dat er nog altijd uitzonderingen en zijstappen mogelijk zijn. Dat houdt in dat niet alles in een stroomschema gevat kan worden. Naast de stroomschema's dient ook gekeken te worden naar de beoordelingslijnen.

Bijvoorbeeld:

- Er kan sprake zijn van deels (evident) geen recht bij de toets compensatie vanwege vooringenomen handelen of hardheid. Voor dat deel dient er getoetst te worden aan de daarop volgende herstelregeling.
- Bij compensatie vanwege vooringenomen handelen of hardheid voor één verlaging/terugvordering, kan ook nog recht zijn op de O/GS-regeling voor een andere terugvordering. Bij deze gevallen dient er daarom ook getoetst te worden of er recht is op de O/GS-regeling. Daarom is het altijd van belang om te kijken of er ook recht is op een andere herstelregeling.
- Zie verder de voorbeelden 19 en verder in [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#).

2.3 Tussenschappen tijdens de integrale beoordeling

De processen en tussenschappen die tijdens de integrale beoordeling voor kunnen komen:

- [2.3.1 Toets – Ernstige onregelmatigheid/evident geen recht op KOT](#)
- [2.3.2 Toets – Toerekenbaar aan de ouder](#)
- [2.3.3 Toets – Aannemelijkheid verhaal ouder](#)
- [2.3.4 Toets – Terechte verlaging](#)
- [2.3.5 Toets – Non respons](#)
- [2.3.6 Toets – KOT naar KOI](#)
- [2.3.7 Toets – Terechte O/GS](#)
- [2.3.8 O/GS-kwalificatie in verleden teruggedraaid – Wel recht op O/GS-vergoeding](#)
- [2.3.9 Herrekenen \(KOT opnieuw vaststellen?\)](#)

2.3.1 Toets Ernstige onregelmatigheid/evident geen recht op KOT in geval van vooringenomenheid

Indien is beoordeeld dat sprake is van een vooringenomen behandeling, dan volgt een toets of sprake was van ernstige onregelmatigheden die aan de ouder zijn toe te rekenen. Een voorbeeld van een ernstige onregelmatigheid, is een situatie waarin evident geen recht bestond op KOT. De Memorie van Toelichting (p. 73) vermeldt hierover onder meer: *"Dit is bijvoorbeeld het geval als het kind waarvoor KOT is aangevraagd niet blijkt te bestaan, ouder is dan de geldende leeftijdsgrens, of in het geheel geen opvang heeft genoten. Een ander voorbeeld vormen de gevallen waarin in twee gezinnen de ouders tegelijkertijd passen op elkaars kinderen, zonder dat een ander dienstverband bestaat. Ook als de toeslagpartner geen rechtmatig verblijf heeft in Nederland bestaat er evident geen recht op KOT. Soms worden vervalste facturen en betaalbewijzen aangetroffen of is er sprake van samenspanning tussen de gastouder en of kinderopvangorganisatie en de vraagouder. Wanneer dergelijke situaties in het KOT-dossier van de aanvrager over de jaren 2012, 2013 of 2014 worden aangetroffen, is dat reden om de aanspraak voor dat jaar buiten de compensatie te laten."*

Let op: enkel het vermoeden van een vervalst stuk is onvoldoende om te spreken van ernstige onregelmatigheden.

Andere voorbeelden van ernstige onregelmatigheden zijn de volgende:

- Geen gebruik gemaakt van kwalificerende opvang
- Niet gewerkt en geen doelgroeper (of toeslagpartner niet gewerkt en geen doelgroeper).
 - Uitzondering: De toeslagpartner is bloed- of aanverwant van de ouder in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn. In dat geval hoeft de toeslagpartner niet gewerkt te hebben en geen doelgroeper te zijn geweest (art. 1.6 lid 6 sub c Wko). Dit geldt vanaf 1 januari 2013. Als deze toeslagpartner (familielid) wel gewerkt heeft, dienen de gewerkte uren buiten beschouwing gelaten te worden voor het recht op KOT. Voorafgaand aan 1 januari 2013 bestond deze uitzondering nog niet, maar toen was voor ongehuwd samenwonenden vereist dat ze langer dan 6 maanden een gezamenlijke huishouding voerden, om te spreken van toeslagpartnerschap (artikel 3, eerste lid, letter c, Awir 2012).
- Geen kinderen in KOT-leeftijd
- Een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling m.b.t. de KOT in het betreffende toeslagjaar kan een rol spelen bij de toets op ernstige onregelmatigheden die aan de ouder zijn toe te rekenen.

Per toeslagjaar wordt bekeken of er evident geen recht bestond op KOT voor het gehele jaar (of de gehele beschikking), een periode binnen het jaar of bij uitzondering voor een deel van het bedrag (partieel evident geen recht).

1. **Evident geen recht op KOT (gehele beschikking)**– Dit betreft de periode dat er KOT is toegekend in de beschikking voorafgaand aan het voorgenomen handelen en de conclusie is dat er voor die gehele periode evident geen recht bestond op KOT.
2. **Deels evident geen recht op KOT (deel van de periode)**– Dit betreft de periode dat er KOT is toegekend in de beschikking voorafgaand aan het voorgenomen handelen en de conclusie is dat er voor een deel van die periode sprake is van evident geen recht op KOT. Daarbij wordt de periode van recht op compensatie naar boven, op gehele maanden, afgerond.

Voorbeeld: Beschikking voorafgaand aan voorgenomen handelen kent een KOT toekenning van januari tot december. Echter, er is maar van 11 januari t/m 18 mei opvang afgenomen. Dan is de conclusie: Er is sprake van evident geen recht op KOT voor de maanden juni tot en met december.

3. **Partieel evident geen recht op KOT (deel van het bedrag)**– Wanneer het voorschot in meerdere jaren dermate hoog is ten opzichte van de daadwerkelijke opvangkosten kan in uitzonderlijke gevallen worden gesteld dat de ouder had moeten beseffen dat de KOT te hoog was vastgesteld, waardoor voor het meerdere boven de uiteindelijke toekenning KOT evident geen recht op KOT kan worden gesteld. Dit is alleen van toepassing als wordt voldaan aan alle onderstaande voorwaarden:
 - a. Deze situatie doet zich in meerdere jaren voor;
 - b. De toegekende KOT is minimaal twee keer zo hoog als de werkelijke opvangkosten;
 - c. De toegekende KOT is maandelijks uitbetaald op de bankrekening van de ouder;Uitzonderingen op deze voorwaarden zijn mogelijk in overleg met VTA Beo/VACO Beo. Uitgangspunt blijft het wettelijke criterium dat sprake moet zijn van ernstige onregelmatigheden die aan de ouder zijn toe te rekenen.

Bijzonderheden ten aanzien van 'evident geen recht op KOT':

- Afronding op hele maanden. Voorbeeld: Als er opvang is afgenomen tot 14 juli 2015, dan heeft de ouder recht op compensatie tot en met 31 juli 2015 en geen recht vanaf 1 augustus 2015.
- In beginsel wordt alleen geconcludeerd dat evident geen recht op KOT bestond voor een periode in het jaar. Er wordt geen onderscheid tussen kinderen gemaakt. Als het ene kind het hele jaar opvang heeft genoten en het andere kind maar een gedeelte van het jaar, is er in beginsel geen sprake van evident geen recht op KOT. Wel kan er mogelijk sprake zijn van partieel evident geen recht op KOT in deze situaties, als aan de eerder vermelden voorwaarden is voldaan.

- Voor de periode dat er evident geen recht op KOT is gesteld, heeft ouder eventueel nog wel recht op een andere herstelregeling.
- Als je evident geen recht op KOT stelt moet je zeker weten dat er geen opvang is geweest over die periode of dat de ouder (of toeslagpartner) niet voldeden aan de eisen om KOT te ontvangen.
- Wanneer een beschikking niet het hele jaar beslaat (bijvoorbeeld de KOT is aangevraagd vanaf 1 april 2015) en op basis van deze beschikking wordt gecompenseerd, dan hoeft voor de eerste drie maanden niet geconcludeerd te worden of er evident geen recht was op KOT, omdat voor die periode ook geen KOT is aangevraagd. Leg dus altijd de maanden in de te compenseren beschikking naast de periode waarvoor ouder recht heeft op KOT.
- Houdt er rekening mee dat het jaarrecht bij ziekteverlof, beëindiging arbeid e.d. de arbeid-urenkoppeling uitgesmeerd kan worden over de periode evident geen recht op KOT.
- Er wordt rekening gehouden met nieuwe redenen bij de toets evident geen recht op KOT. Dat wil zeggen; redenen die tijdens de primaire beoordeling niet aan de orde zijn gekomen. Als er informatie is die nu kenbaar is geworden, dan wordt dit in de beoordeling meegenomen. De (nieuwe) informatie wordt niet genegeerd. Echter, er zal hier ook geen uitgebreid onderzoek naar gedaan worden.
- Zie verder de voorbeelden in [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam](#).

Zie ook de beoordelingslijnen:

- [3.2.1 Groepsgewijs CAF vergelijkbaar, maar geen vooringenomen verlaging](#)
- [3.2.2 Vooringenomen handeling, maar geen onterechte verlaging KOT](#)
- [3.2.3 KOT gestopt door de ouder zelf als gevolg van vooringenomen handeling](#)
- [3.2.4 KOT gestopt door BD/T en ouder heeft als gevolg daarvan geen opvang genoten](#)
- [3.2.5 Deels evident geen recht op KOT \(pro rata\)](#)
- [3.2.6 Partieel evident geen recht op KOT i.v.m. veel te hoge voorschotten](#)

2.3.2 Toets - Toerekenbaar aan de ouder

Als sprake is van een ernstige onregelmatigheid die aan compensatie in de weg kan staan, dan wordt beoordeeld of die ernstige onregelmatigheid toerekenbaar is aan de ouder.

- Het gaat hier met name om de vraag of de ouder wist of behoorde te begrijpen dat de ouder in die situatie geen recht op KOT had.
- De bewijslast dat de ouder dit wist of behoorde te weten (toerekenbaarheid) ligt bij UHT.

Zie ook de beoordelingslijnen:

- [3.3.2 Toets op toerekenbaarheid ouder bij evident geen recht op KOT](#)
- [3.3.3 Ontbreken VOG niet toerekenbaar aan ouder](#)

2.3.3 Toets – Aannemelijkheid verhaal ouder

Het verhaal van de ouder dient in de beoordeling meegenomen te worden. UHT legt het verhaal van de ouder naast de feiten (de documentatie uit de systemen) en kijkt of het verhaal van de ouder aansluit bij de feiten.

Indien het verhaal van de ouder niet aansluit bij de feiten wordt gekeken naar de aannemelijkheid van het verhaal van de ouder en bij het besluit meegewogen. Er wordt dus een afweging gemaakt op basis van de beschikbare feiten en de aannemelijkheid van het verhaal van de ouder. De afweging waarom iets wel of niet aannemelijk is dient goed in de beoordeling beschreven te worden.

De volgende vragen kunnen bijvoorbeeld gesteld worden om te kijken of het verhaal van de ouder naast de beschikbare feiten aannemelijk is:

- Wat verklaart de ouder en hoe specifiek is dat?
- Hadden de kinderen de leeftijd voor dagopvang of BSO?
- Heeft ouder gewerkt of was ouder doelgroeper?
- Had ouder een toeslagpartner? Zo ja, heeft de toeslagpartner gewerkt of was deze doelgroeper?
- Staan er opvanggegevens in de KOI-viewer?
- Heeft ouder destijds wijzigingen doorgegeven?
- Was de doorgegeven opvang in die periode geregistreerd?
- Hoe was de situatie in de omliggende jaren?

Er zijn vier mogelijke scenario's.

Scenario 1: UHT heeft informatie in de systemen beschikbaar en ouderverhaal bevestigt deze informatie. In dit geval is er geen probleem met betrekking tot het toetsen van de aannemelijkheid.

Scenario 2: UHT heeft informatie in de systemen beschikbaar en ouderverhaal spreekt deze informatie tegen. In dit geval maakt UHT de afweging of er reden is om aan de informatie in de systemen te twijfelen, waardoor het verhaal van de ouder aannemelijk wordt.

Scenario 3: UHT heeft geen/beperkt informatie in de systemen en een specifiek ouderverhaal. Uitgangspunt is dat het verhaal van de ouder in deze gevallen leidend is, maar UHT moet motiveren waarom het ouderverhaal voldoende aannemelijk is. Deze motivering kan bestaan uit de vaststelling dat er geen concrete aanwijzingen zijn om aan het verhaal te twijfelen.

Scenario 4: UHT heeft geen/beperkt informatie in de systemen en ouder weet het niet meer. UHT zal van een bepaalde situatie uit moeten gaan en moet dit ook motiveren.

Leg het dossier terug bij de PZB indien uit het gespreksverslag niet blijkt welke van de vier scenario's van toepassing is of indien er onvoldoende doorgevraagd is om de aannemelijkheidstoets te doen.

Bij de verschillende beoordelingslijnen wordt waar nodig specifieke informatie gegeven. In de standaardzinnen voor de uitkomst is een standaardbouwsteen opgenomen aan de hand waarvan de aannemelijkheid van het ouderverhaal onderbouwd kan worden.

2.3.4 Toets - Terechte verlaging

Als sprake is van vooringenomen handelen (groepsgewijs of individueel) en er is geen sprake van een ernstige onregelmatigheid dan wel sprake van een ernstige onregelmatigheid maar niet toerekenbaar aan de ouder. Dan wordt getoetst of er sprake is van een terechte verlaging.

Wanneer de KOT wordt bijgesteld op basis van de gegevens in de KOI-viewer of UWV-viewer zonder uitvraag te doen, kan dit leiden tot een vooringenomen handeling. Wanneer echter uit latere bewijsstukken of verklaringen blijkt dat de gecorrigeerde opvanggegevens/gewerkte uren klopte, en in geval van gewerkte uren ook later is gebleken dat ouder niet tevens doelgroeper bleek te zijn, dan is er sprake van geen onterechte verlaging van de KOT.

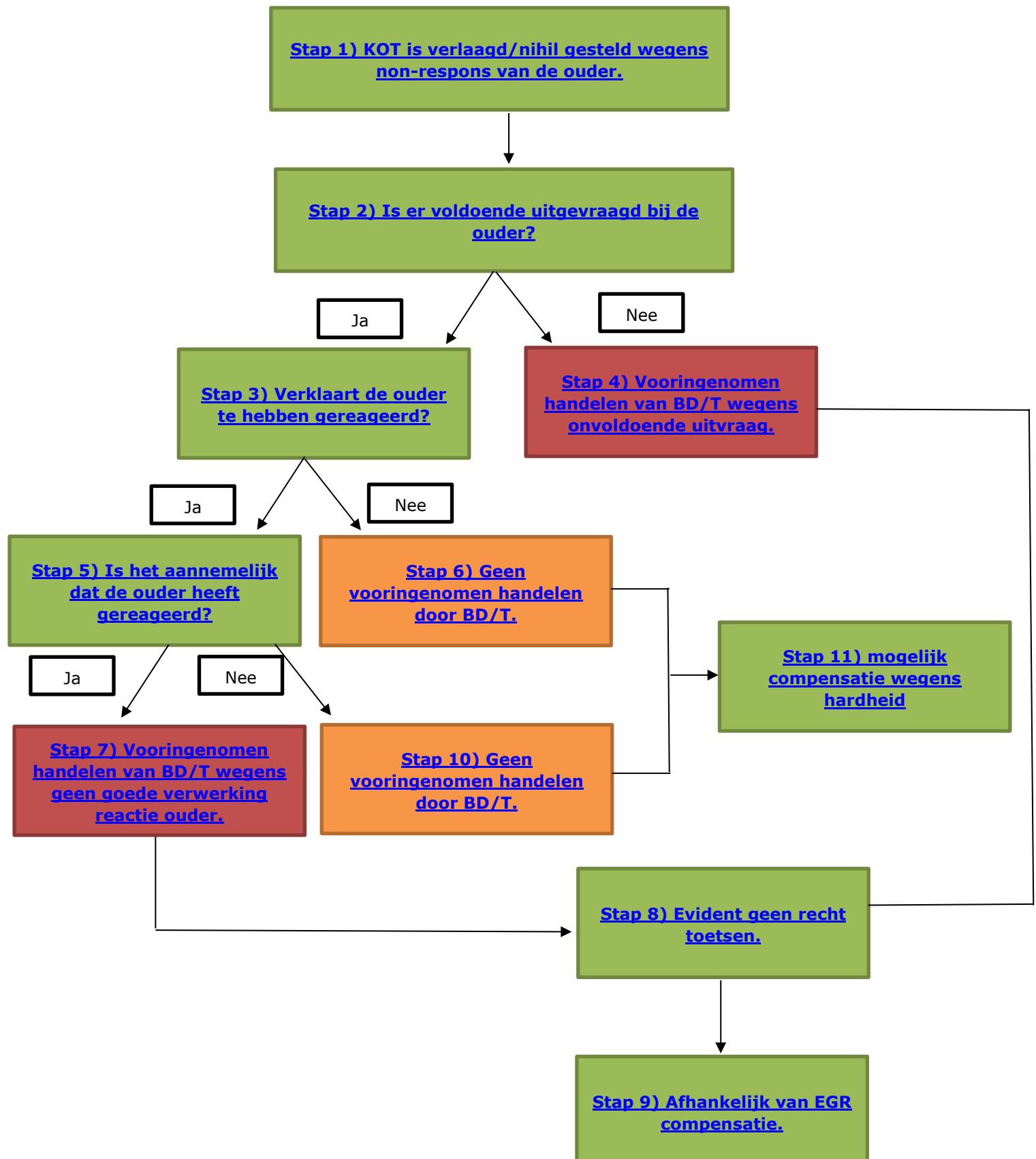
Wanneer er verder geen bijzondere omstandigheden spelen, komt de ouder voor het betreffende toeslagjaar niet in aanmerking voor compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Zie ook de beoordelingslijnen van [Hoofdstuk 3 De beoordelingslijnen](#):

- [3.2.1 Groepsgewijs CAF vergelijkbaar, maar geen vooringenomen verlaging](#)
- [3.2.2 Vooringenomen handeling, maar geen onterechte verlaging KOT](#)

2.3.5 Toets – Non-respons (compensatieregeling)

De instructie non-respons (compensatieregeling vanwege vooringenomen handelen of hardheid) komt uit versie 1.0 van de werkinstructie 'Non-respons en vooringenomen handelen' en is gepubliceerd op 22-11-2022.

Stap 1 KOT is verlaagd/nihil gesteld/niet toegekend wegens non-respons van de ouder.

Het gaat hier om alle situaties waarbij de KOT is verlaagd of nihil gesteld nadat is geconstateerd dat de ouder niet gereageerd heeft. Het stappenplan geldt eveneens voor situaties dat de KOT niet is toegekend op aanvraag, nadat geconstateerd is dat ouder niet heeft gereageerd op een verzoek om informatie. Indien de ouder middels een tweede aanvraag de KOT alsnog toegekend gekregen heeft vanaf de ingangsdatum van de opvang (geen beperking toekenning KOT in het kader van artikel 1.3 tweede lid sub b Wet Kinderopvang), geldt dat ouder mogelijk geen schade heeft geleden.

Vanwege het niet altijd voldoende uitvragen in combinatie met archiveringsproblematiek kan hieruit in sommige situaties de conclusie worden getrokken dat sprake is van vooringenomen handelen van BD/T.

Nota bene: Het begrip “non-respons” wordt binnen UHT op twee manieren gebruikt:

- 1) Als aanduiding van situaties waarbij de KOT is verlaagd/nihil gesteld wegens non-respons, dan dient deze werkinstructie te worden gebruikt.
- 2) Als onderdeel van “ernstige onregelmatigheden” in de compensatieregeling, hierover is besloten dat non-respons niet de ouder toegerekend kan worden, oftewel non-respons is geen reden om na vaststelling van vooringenomen handelen door BD/T af te zien van compensatie.

Stap 2 Is er voldoende uitgevraagd bij de ouder?

Wanneer bij de ouder tweemaal is uitgevraagd door BD/T (een uitvraagbrief en een aanmaning), heeft BD/T in beginsel voldoende uitgevraagd. Om dit aan te kunnen tonen is het noodzakelijk dat beide brieven in de systemen zijn gearcheeerd. Indien geen of niet beide brieven zijn gearcheeerd, kan door middel van een gearcheeerde reactie van de ouder alsnog worden aangetoond dat er voldoende is uitgevraagd, als op basis van die reactie geconcludeerd kan worden dat de brief verstuurd is en de ouder bereikt heeft. Ook kan worden aangetoond dat er voldoende is uitgevraagd als in de systemen een bevestiging van ontvangst van BD/T op de reactie van de ouder is gearcheeerd, waarin om nog ontbrekende stukken wordt verzocht. Een dergelijke bevestiging van ontvangst voldoet echter alleen als op basis hiervan kan worden vastgesteld dat de ouder voldoende in de gelegenheid is gesteld om het recht op KOT aannemelijk te maken. Eveneens kan een ouder verklaren de brieven te hebben ontvangen.

Let op: bovenstaande opsomming dekt niet alle mogelijke situaties. In het algemeen moet de vraag worden beantwoord of BD/T de ouder voldoende in de gelegenheid heeft gesteld om te reageren en moet dit kunnen worden aangetoond op basis van informatie in de systemen, of door een verklaring van de ouder.

Daarnaast moet rekening worden gehouden met de kwaliteit van de uitvraag:

- Zit er voldoende tijd tussen de uitvraag en aanmaning?
- Wordt de ouder voldoende tijd gegeven om te reageren?
- Worden er geen vooruitlopende conclusies getrokken? Dus wordt de KOT niet al aangepast voordat de gegeven tijd is doorlopen?
- Komen er niet extra documenten bij in de aanmaningsbrief? Voor de extra documenten geldt dat ouder hiervoor ook twee keer moeten uitgevraagd.

Wanneer door de ouder stukken zijn ingestuurd, maar niet volledig aan de uitvraag is voldaan, dan dient er een nadere uitvraag bij de ouder te zijn gedaan. De ouder kon dan namelijk in de veronderstelling zijn geweest dat alle benodigde stukken reeds waren ingestuurd. De ouder moet in die situatie in de gelegenheid zijn gesteld om hetgeen ontbreekt nog aan te vullen. Ditzelfde geldt wanneer de ingestuurde stukken niet voldeden aan de vereisten. Het nogmaals volledig uitvragen van *alle* stukken was dan niet redelijk.

Wanneer de ouder om meer tijd heeft gevraagd voor het insturen van stukken, en dit betreft een redelijk termijn, dan moet de ouder ook die ruimte hebben gekregen. De reactie dat de ouder nog de mogelijkheid had om in dat geval bezwaar te maken, is dan onvoldoende.

Het is van belang om onduidelijkheid over vraagbrieven en non-respons met de ouder te laten bespreken. Als de ouder het echter niet meer weet en de brieven zijn niet gearcheeerd in de systemen, dan kan niet worden vastgesteld dat de brieven zijn verstuurd.

Stap 3 Voldoende uitvraag gedaan bij ouder. Verklaart de ouder gereageerd te hebben?

De PZB dient in het geval van verlaging/ nihil-stelling van de KOT wegens non-respons de ouder te vragen om een verklaring hiervoor. Eerdere verklaringen van de ouder, bijvoorbeeld bij een bezwaar of herzieningsverzoek, dient hierbij ook meegenomen te worden. Uiteraard zouden verschillen tussen eerdere verklaringen en het huidige verhaal van de ouder wel aan de ouder voorgelegd moeten worden. Het is de bedoeling dat de verklaring van de ouder zo specifiek mogelijk is op dit punt. Algemene verklaringen zoals: "ik heb altijd gereageerd", zijn te vaag om vast te stellen dat er in die specifieke situatie wel gereageerd is maar die reactie niet goed is verwerkt door BD/T.

LET OP! In beginsel mag BD/T ervan uitgaan dat een brief verstuurd naar het postadres/woonadres van de ouder, die op dat moment bekend is in BRP, ook bij de ouder terecht komt. Het niet ontvangen van een brief kan in ieder geval niet leiden tot het oordeel vooringenomenheid.

Mogelijke verklaringen van de ouder dat ze alsnog niet de stukken heeft ontvangen, zijn daarbij niet verwijtbaar aan BD/T en daarom leidt dit niet tot vooringenomen handelen van BD/T. Wel kan er, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden en als de ouder wel recht had op KOT, sprake zijn van hardheid (zie stap 11 [mogelijk compensatie wegens hardheid](#)).

Stap 4 Vooringenomen handelen van BD/T wegens onvoldoende uitvraag.

Wanneer bij [vraag \(2\)](#) sprake is van onvoldoende uitvraag bij de ouder, dan vindt UHT dat verwijtbaar aan BD/T en dus is er sprake van vooringenomen handelen door BD/T. De ouder is niet voldoende in gelegenheid gesteld zijn/haar recht op KOT aannemelijk te maken.

Stap 5 Voldoende uitvraag gedaan bij de ouder. De ouder verklaart te hebben gereageerd, is dat aannemelijk?

Als de ouder aangeeft te hebben gereageerd op de uitvraagbrieven, maar BD/T geen reactie heeft verwerkt/gearchiveerd, is de hoofdvraag: is het aannemelijk dat ouder aan het (volledige) informatieverzoek heeft voldaan?

Dan wordt de aannemelijkheid van het verhaal van de ouder getoetst. Is het aannemelijk dat de ouder hetgeen is uitgevraagd heeft kunnen aantonen? Hierbij speelt de samenhang van de volgende punten een rol:

- Wat verklaart de ouder en hoe specifiek is dat? Heeft de ouder ook stukken nagestuurd om die verklaring te onderbouwen?
- Wat is genoteerd en vindbaar in de systemen (KOI-viewer, UWV-viewer, meldingen, telefoonnotities etc.
- Wat is er gebeurd in omliggende toeslagjaren? (Zelfde opvang? Doelgroeperschap? Of is er in een ander jaar een opvangcontract gestuurd die ook over het te beoordelen toeslagjaar gaat?)

Mocht het zo zijn dat uit het bovenstaande volgt dat het niet aannemelijk wordt geacht dat de ouder aan de uitvraag heeft kunnen voldoen, dan dient de ouder nogmaals in de gelegenheid te worden gesteld om het verhaal aannemelijk te maken.

Dit kan door middel van opvragen van enige stukken (altijd via de VTA) bij de ouder of een nadere verklaring. Hierbij geldt uiteraard dat het niet de bedoeling is om het gehele recht op KOT te bewijzen, maar enkel het aannemelijk maken dat de ouder destijds heeft gereageerd.

Stap 6 Voldoende uitvraag, ouder verklaart niet dat die gereageerd heeft. Geen vooringenomen handelen door BD/T.

Het is van belang dat vanuit UHT de ouder gevraagd wordt naar de situatie rondom non-respons (voor zover mogelijk). Wanneer de ouder niet verklaart te hebben gereageerd op vraagbrieven, maar wel voldoende in de gelegenheid is gesteld om te reageren, dan duidt een verlaging of stopzetting wegens non-respons niet op vooringenomen handelen door BD/T. Echter: het zorgvuldigheidsbeginsel brengt met zich mee dat BD/T in deze situaties wel gebruik moet maken van reeds aanwezige informatie. Als de ouder bijvoorbeeld heeft verzuimd om bewijsstukken van opvang aan te leveren, zal BD/T nog wel gebruik moeten maken van eventueel aanwezige informatie in de KOI-viewer. Hetzelfde geldt voor informatie inzake werk en/of doelgroeperschap.

Als BD/T in deze situaties heeft stopgezet wegens non-respons zonder gebruik te maken van aanwezige informatie in eigen systemen, is dat een aanwijzing van vooringenomenheid.

Een terechte verlaging wegens non-respons geldt ongeacht persoonlijke omstandigheden die de ouder aanvoert, maar zie stap 11 voor eventuele hardheidscompensatie wegens non-respons door persoonlijke omstandigheden.

Wanneer de ouder aangeeft dat hij/zij niet heeft gereageerd vanwege eerdere problematiek met de KOT, dan kan sprake zijn van een causaal verband met eerder vooringenomen handelen van BD/T. Let hierbij goed op de chronologische volgorde van de gebeurtenissen ten opzichte van de andere toeslagjaren. Wanneer sprake is van een causaal verband met eerder vooringenomen handelen door BD/T, dan leidt dat wel tot vooringenomen handelen door BD/T voor het te beoordelen toeslagjaar.

LET OP! Persoonlijke of externe omstandigheden kunnen er wel voor gezorgd hebben dat de ouder niet heeft kunnen reageren of pas later heeft kunnen reageren, waardoor financiële schade is ontstaan. Een voorbeeld hiervan is non-respons van de bewindvoerder (wanneer de brieven aan de bewindvoerder zijn verzonden), waardoor ouder wordt geconfronteerd met financiële schade, die niet meer door handelingen van de bewindvoerder is hersteld. Omdat BD/T niet op de hoogte had kunnen zijn van deze omstandigheden is er geen sprake van vooringenomen handelen, wel kan in specifieke situaties worden gecompenseerd wegens [hardheid](#) als er wel recht bestond op KOT.

Stap 7 Vooringenomen handelen van BD/T wegens geen goede verwerking reactie ouder.

Wanneer de ouder aangeeft wel gereageerd te hebben en het is ook aannemelijk dat de ouder heeft gereageerd. Dan is het niet correct verwerken van de stukken verwijtbaar aan BD/T en wordt dit daarom aangemerkt als vooringenomen handelen door BD/T.

Stap 8 Evident geen recht op KOT toetsen.

Volgens de compensatieregeling dient na constatering van vooringenomen handelen gekeken te worden of sprake is van ernstige onregelmatigheden. Hierbij worden twee opties genoemd: Evident geen recht op KOT en non-respons.

Eerder is besloten om na vooringenomen handelen van BD/T niet de compensatie te beperken wegens non-respons van de ouder. Daarom dient enkel evident geen recht op KOT getoetst te worden:

Hierbij staat de vraag centraal: Had het voor de ouder evident moeten zijn dat er geen recht bestaat op KOT. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: kinderen in juiste leeftijd, geregistreerde opvang en opvangperiode, werk/doelgroeperschap.

Mocht het zo zijn dat uit het bovenstaande volgt dat het niet aannemelijk wordt geacht dat de ouder recht had op KOT, dan dient de ouder nogmaals in de gelegenheid te worden gesteld om het verhaal aannemelijk te maken. Dit kan door middel van opvragen van enige stukken (altijd via de VTA) bij de ouder of een nadere verklaring.

Stap 9 Compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Zoals gebruikelijk, afhankelijk van evident geen recht op KOT is er (deels) sprake van compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Stap 10 Voldoende uitvraag, ouder verklaart gereageerd te hebben, reactie ouder is niet aannemelijk, geen vooringenomen handelen van BD/T.

Wanneer het verhaal van de ouder niet aannemelijk is, dan is er geen sprake van vooringenomen handelen van BD/T. Wel dient hierbij goed gemotiveerd te worden waarom de verklaring van de ouder niet aannemelijk wordt geacht. Wel kan er, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden en als de ouder wel recht had op KOT, sprake zijn van [compensatie wegens hardheid](#).

Stap 11 Mogelijk compensatie wegens hardheid

Als er geen sprake is van compensatie vanwege vooringenomen handelen dan wordt getoetst of er sprake is van compensatie vanwege hardheid. Voor toepassing van hardheidscompensatie moet minimaal sprake zijn van een verlaging van € 1.500 én moet voldaan worden aan één van de voorwaarden om recht te hebben op hardheidscompensatie.

Zie het [de stroomschema van compensatie vanwege hardheid paragraaf 2.1.2](#) en [compensatie wegens hardheid paragraaf 2.2.2](#).

2.3.6 Toets – KOT uitbetaald aan KOI (hardheid)

Eén van de mogelijkheden om recht te hebben op de hardheidscompensatie is dat er sprake is van een terugvordering of verlaging van € 1.500 of meer én een bijzondere omstandigheid.

Eén van die bijzondere omstandigheden betreft "KOT naar KOI". Er moet minimaal € 1.500 te veel aan KOT (ten opzichte van de opvangkosten) naar de KOI zijn overgemaakt die niet ten gunste van de ouder is gekomen.

Het is ten gunste van de ouder als bijvoorbeeld:

- De KOT bij de KOI verrekend is met opvangkosten van andere jaren,
- Het is overgemaakt naar de ouder,
- Het is teruggestort aan BD/T en verwerkt/verrekend/afgeboekt op de openstaande schuld van ouder.
- Voor meer informatie over uitbetalingen en verrekenen zie Bijlage 6 - Leeswijzer Uitbetalen en Verrekenen.

2.3.6.1 Stappenplan KOT uitbetaald aan KOI (hardheidsberekening)

LET OP: Het volgende stappenplan geeft een gedetailleerde beschrijving van de berekening van hardheidscompensatie wegens KOT die is uitbetaald aan de KOI en is teruggevorderd bij de ouder. Uitgangspunt is dat dit stappenplan gevolgd wordt. De berekening en de situatie kunnen soms erg complex zijn. Als er omstandigheden zijn waaronder strikte toepassing van dit stappenplan leidt tot een onevenredige uitkomst, dan kan van een strikte toepassing afgeweken worden.

LET OP: verlagingen als gevolg van wijzigingen in het toetsingsinkomen vallen niet onder hardheidscompensatie.

Stap 1: Bedrag uitbetaald aan KOI

Wat is het totale bedrag dat in een jaar naar de kinderopvanginstelling is overgemaakt?

- **2012 en eerder:** Maak gebruik van GAS (zie handboek beoordelingsproces). Kom je er op basis van GAS niet uit, vraag dan een overzicht van de uitbetalingen op bij het LIC (via PZB)
- **2013 en later:** Vraag dit uit bij de PZB

De tenaamstelling van een rekeningnummer kan gecontroleerd worden in BRG (<https://brg.belastingdienst.nl/brg/login>) of RBG (<https://rbg.belastingdienst.nl/rbg/login>)

Let op: als je op rekeningnummer zoekt, moet je altijd het gehele aaneengesloten IBAN-rekeningnummer invullen, anders werkt het niet.

Stap 2: Kosten kinderopvang in het betreffende toeslagjaar

- Wat zijn de werkelijke kosten van de opvang geweest: wat moest de ouder aan de kinderopvanginstelling betalen? Dit wordt per jaar beoordeeld. De totale werkelijke kosten kunnen uit de jaaropgaaf/facturen of uit de KOI-viewer gehaald worden. Als dit niet uit de jaaropgaaf/facturen of KOI-viewer kan worden gehaald, dan dient een zo redelijk mogelijke aanname gemaakt worden, bijvoorbeeld aan de hand van de gegevens in de aanvraag/wijzigingen van ouder, gegevens in de beschikkingen en het ouderverhaal. Let op: de werkelijke opvangkosten zijn niet gelijk aan het beschikkingsbedrag, omdat in de beschikking het aantal uren en uurtarief gemaximeerd is en de KOT afhankelijk is van de hoogte van het toetsingsinkomen.
- Ook als de KOT uiteindelijk is verlaagd of nihil gesteld, bijvoorbeeld vanwege non-respons of omdat de ouder geen doelgroep was, dan worden de kosten van de kinderopvang in deze stap afgetrokken van de uitbetaalde KOT. De kinderopvangkosten moesten immers wel betaald worden door de ouder, ongeacht of er recht bestond op KOT. Met andere woorden: als de KOT gebruikt is om opvangkosten van te betalen, dan is deze ten goede gekomen aan de ouder; er is opvang van betaald.

Stap 3: Kosten kinderopvang t.o.v. uitbetaald aan kinderopvang

- Hoeveel is meer betaald aan de kinderopvanginstelling dan de kosten voor daadwerkelijk afgenomen kinderopvang bij deze kinderopvanginstelling in het betreffende jaar?

Stap 1 – Stap 2 = te veel betaalde bedrag aan de kinderopvanginstelling.

- Nota Bene: als het berekende bedrag minder dan € 1.500 is dan komt de ouder niet in aanmerking voor hardheidscompensatie en kunnen stap 4 en 5 worden overgeslagen.
- Nota Bene 2: controleer ook of de KOT aan de juiste KOI is uitbetaald. Het kan daarnaast zijn dat het bankrekeningnummer hoort bij een andere KOI die behoren tot dezelfde organisatie.

Stap 4: Uitbetaling ten goede gekomen van ouder

Is het teveel betaalde bedrag (deels) ten goede gekomen aan de ouder?

- Heeft de kinderopvanginstelling het teveel ontvangen bedrag terugbetaald aan ouder of teruggestort naar BD/T? Dit dient bij de ouder nagevraagd te worden. Of de kinderopvanginstelling geld terug heeft gestort naar BD/T, moet altijd worden gecontroleerd in GAS. De 24 maanden vanaf de verlaagde beschikking dienen bekeken te worden⁴. (Een terugvordering moet namelijk binnen 24 maanden voldaan zijn.)
- Is het geld op een andere manier ten goede gekomen aan de ouder, bijvoorbeeld door verrekening van het teveel ontvangen bedrag door de kinderopvanginstelling met een openstaande schuld bij de kinderopvanginstelling?

Stap 5: Hardheidsberekening

- Stap 3 - stap 4 = is het bedrag waarover de hardheidscompensatie berekend wordt. De compensatie vanwege hardheid wordt in deze gevallen dus niet berekend over een beschikking.
- Nota Bene: de ouder komt enkel voor hardheidscompensatie in aanmerking als het berekende bedrag van Stap 3 – Stap 4, € 1.500 of meer is.
- Tot slot kan de compensatiegrondslag niet hoger zijn dan het bij de ouder teruggevorderde bedrag. Als Stap 3 – Stap 4 in een hoger bedrag resulteert dan dat er bij de ouder is teruggevorderd, dan wordt slechts tot het bedrag van de terugvordering gecompenseerd. De compensatiegrondslag wordt dus gemaximeerd op de terugvordering. Als er geen sprake is van een terugvordering of als de terugvordering alleen het gevolg is van een verhoogd toetsingsinkomen, komt ouder niet in aanmerking voor hardheidscompensatie.
- Als alleen de terugvordering lager is dan € 1.500, maar Stap 3 – Stap 4 is wel minimaal € 1.500 en er is in het toeslagjaar minimaal voor € 1.500 aan KOT verlaagd (art. 2.1 lid 4 Wht), dan kan het compensatiebedrag dus lager zijn dan € 1.500.
- Het terugvorderingsbedrag (bij een verlaging van het recht op KOT), kan bepaald worden door het nieuwe beschikkingsbedrag af te trekken van het totale tot dat moment uitgekeerde KOT-bedrag. Met 'uitgekeerd' wordt bedoeld: uitbetaald, of afgeboekt van openstaande schulden. Voorbeeld: als de KOT gedurende het jaar verlaagd wordt van €12.000 naar €10.000 en tot dat moment is er €10.000 uitgekeerd, dan volgt er geen terugvordering bij de ouder.

2.3.6.2 Schematisch stappenplan

1	Wat is het totale bedrag aan KOT overgemaakt aan de KOI?	€
2	Wat zijn de totale kosten van de kinderopvang?	€
3	Is het bedrag van de aan de KOI uitbetaalde KOT groter dan de totale opvangkosten en € 1.500 of meer?	stap 1 – stap 2
4	Zo ja, is dit bedrag op een andere wijze (deels) ten goede van de ouder gekomen?	€

⁴ Voor het achterhalen van eventuele terugbetalingen van de KOI aan BD/T wordt dus gebruik gemaakt van GAS. Het is niet nodig om hiervoor een betaal- en verrekenoverzicht van het LIC op te vragen. Als een dergelijk overzicht om een andere reden toch voor handen is, let dan goed op dat bij terugbetalingen aan BD/T niet altijd vermeld staat vanaf welke rekening deze zijn betaald. Zoek in die gevallen de terugbetalingen dus ook op in GAS. Zie het handboek beoordelingsproces voor een toelichting over het gebruik van GAS.

5	Zo nee/indien deels, dan bestaat er recht op compensatie wegens hardheid ter hoogte van maximaal het bedrag dat is teruggevorderd bij de ouder.	Stap 3 of
Stap 3 – stap 4 |
|---|---|------------------------------|

KOT naar KOI bij meerdere KOI's

Als er sprake is van meer dan één kinderopvanginstelling, dan moet de berekening per kinderopvanginstelling worden gemaakt. Het is dus niet de bedoeling dat alle uitbetaalde KOT en alle opvangkosten bij elkaar worden opgeteld, tenzij de kinderopvanginstellingen onderdeel uitmaken van dezelfde organisatie.

Indien de som van de positieve uitkomsten van de individuele berekeningen € 1.500 of meer is en dit niet op een andere wijze (deels) ten goede van de ouder gekomen is, dan bestaat recht op compensatie wegens hardheid. Let dus op dat je de negatieve uitkomsten van de individuele berekeningen niet meeneemt.

Dus als er bij KOI A € 800,- teveel KOT is uitbetaald en bij KOI B € 900 teveel, dan is er € 1.700 teveel KOT uitbetaald. Ouder komt dan in aanmerking voor hardheidscompensatie over € 1.700, indien de terugvordering groter of gelijk is aan dit bedrag. Ook hier geldt dat de compensatiegrondslag wordt gemaximeerd op de terugvordering.

KOT naar KOI bij meerdere herstelregelingen

Als er recht op compensatie bestaat wegens vooringenomenheid (of hardheid, niet zijnde 'KOT naar KOI') kan onder omstandigheden (aanvullend) recht bestaan op compensatie wegens hardheid wegens KOT die is uitbetaald aan de KOI en is teruggevorderd bij de ouder. Het is de bedoeling dat het toeslagjaar wordt onderverdeeld in een periode van compensatie en een periode van geen compensatie (vanwege evident geen recht). Voor beide periodes vindt afzonderlijk een KOT naar KOI berekening plaats (individuele berekening zoals hiervoor genoemd).

Let op:

- In de periodes waar alleen sprake is van hardheidscompensatie vanwege KOT naar KOI dient deze zoals gewoonlijk gemaximeerd te worden op het bedrag van de terugvordering.
- In de periodes waarin sprake is van meerdere herstelregelingen dient de hardheidscompensatie vanwege KOT naar KOI gemaximeerd te worden op het bedrag van de terugvordering minus de reeds verleende compensatie over die periodes.
- Als er minimaal € 1.500 te veel is betaald aan een KOI en dit niet ten goede is gekomen aan een ouder (stap 5 van het stappenplan), dan doet het er voor de € 1.500-grens van stap 5 niet toe als een deel van dit bedrag reeds op een andere manier wordt gecompenseerd. Kortom: de ouder mag door een combinatie van compensatiegronden niet benadeeld worden. Uiteraard moet er vervolgens niet dubbel gecompenseerd worden.

Voorbeeldberekening 1

Stap 1: Bedrag uitbetaald € 12.726

Kinderopvangtoeslag 2012		
Datum	Uitbetaald	Rekening
20-12-2011	€ 1.583	851
20-01-2012	€ 1.584	851
20-02-2012	€ 1.584	851
20-03-2012	€ 1.584	851
20-04-2012	€ 1.204	851
21-05-2012	€ 1.204	851
20-06-2012	€ 1.204	851
20-07-2012	€ 1.205	851
20-08-2012	€ 1.205	851
20-09-2012	€ 123	851
22-10-2012	€ 123	851
20-11-2012	€ 123	NL INGB 851

Het rekeningnummer NL**INGB*****851 betreft het rekeningnummer van een kindercentrum.

Stap 2: Uit de jaaropgaaf blijkt dat de werkelijke kosten voor kinderopvang € 9.873 zijn.

Stap 3: Teveel betaald aan kinderopvanginstelling: € 12.726 - € 9.873 = € 2.853

Stap 4: Nee, dus € 0

Stap 5: € 2.853 - € 0 = € 2.853 teveel betaald aan de kinderopvanginstelling. Over dit bedrag wordt de hardheidscompensatie berekend indien de terugvordering groter of gelijk is aan dit bedrag.

Voorbeeldberekening 2

Stap 1: Bedrag uitbetaald € 12.726

Kinderopvangtoeslag 2012		
Datum	Uitbetaald	Rekening
20-12-2011	€ 1.583	851
20-01-2012	€ 1.584	851
20-02-2012	€ 1.584	851
20-03-2012	€ 1.584	851
20-04-2012	€ 1.204	851
21-05-2012	€ 1.204	851
20-06-2012	€ 1.204	851
20-07-2012	€ 1.205	851
20-08-2012	€ 1.205	851
20-09-2012	€ 123	851
22-10-2012	€ 123	851
20-11-2012	€ 123	NL INGB 851

Het rekeningnummer NL**INGB*****851 betreft het rekeningnummer van een kindercentrum.

Stap 2: Uit de jaaropgaaf blijkt dat de werkelijke kosten voor kinderopvang € 11.754 zijn.

Stap 3:

Teveel betaald aan kinderopvanginstelling: € 12.726 - € 11.754 = € 972.

Het teveel uitbetaalde bedrag is lager dan € 1.500. De ouder komt niet in aanmerking voor hardheidscompensatie.

Voorbeeldberekening 3

Stap 1: Bedrag uitbetaald € 7.270 op bankrekening van de kinderopvanginstelling.

Stap 2: Uit de jaaropgaaf blijkt dat de werkelijke kosten voor kinderopvang € 4.887 zijn.

Stap 3: Teveel betaald aan kinderopvanginstelling: € 7.270 - € 4.887 = € 2.383

Stap 4: De ouder geeft aan geen geld te hebben ontvangen van de opvang, dus € 0
Uit de systemen van BD/T blijkt dat de KOI een bedrag van € 941 heeft teruggestort en verwerkt/verrekend/afgeboekt op de openstaande schuld van ouder.

Stap 5: € 2.382 - € 941 = € 1.441 teveel betaald aan de kinderopvanginstelling. De ouder komt niet in aanmerking voor hardheidscompensatie.

Voorbeeldberekening 4 (geen terugvordering)

T1400011	24-12-2013	€ 12.000
T1400131	20-03-2014	€ 10.000
T1460251	12-09-2015	€ 10.000

Stap 1: Bedrag uitbetaald € 10.000 op bankrekening van kinderopvanginstelling A.

Stap 2: Uit de KOI-viewer blijkt dat de kosten bij kinderopvanginstelling A € 8.000 waren.

Stap 3: Aan kinderopvanginstelling A is € 10.000 – € 8.000 = € 2.000 te veel uitbetaald. Dit bedrag is niet teruggevorderd, omdat bij de definitieve beschikking niet is gekeken naar de gegevens in KOI-viewer. Je ziet ook dat de definitieve beschikking niet lager is ten opzichte van de daaraan voorafgaande beschikking. De ouder komt niet in aanmerking voor hardheidscompensatie, omdat het teveel uitbetaalde KOT niet bij ouder is teruggevorderd. Ouder heeft ook geen schade geleden.

De ouder komt niet in aanmerking voor hardheidscompensatie.

Voorbeeldberekening 5 (verschillende KOI's)

Bij verschillende KOI's moet de berekening per KOI afzonderlijk worden gemaakt.

Stap 1: Bedrag uitbetaald € 10.000 op rekening van kinderopvanginstelling A en € 2.000 op rekening van kinderopvanginstelling B..

Stap 2: Uit jaaropgaven blijkt dat de kosten bij A € 5.000 waren en bij B € 6.000

Stap 3: Aan A is € 10.000 – € 5.000 = € 5.000 te veel uitbetaald. Aan B is niet te veel uitbetaald. In totaal is er € 5.000 te veel uitbetaald.

Stap 4: De ouder geeft aan niets terug te hebben ontvangen en BD/T heeft ook niets ontvangen van de KOI.

Stap 5: € 5.000 is te veel uitbetaald aan een KOI. Als (een gedeelte van) dit bedrag bij de ouder is teruggevorderd, dan bestaat er recht op hardheidscompensatie. De hardheidscompensatie bedraagt in beginsel maximaal het bedrag van de terugvordering.

LET OP: bij meerdere (verschillende) kinderopvanginstellingen tel je dus niet de uitbetaalde KOT bij elkaar op. Ook tel je niet de opvangkosten bij elkaar op. Zou je dat doen dan zou je in dit voorbeeld een berekening hebben van € 12.000 - € 11.000 = € 1.000 wat zou leiden tot geen compensatie.

LET OP: zoals in 2.3.6.1 is vermeld, kan de strikte toepassing van het stappenplan tot een onevenredige uitkomst leiden. Dat kan zich in het bovenstaande voorbeeld voordoen als de te hoge betaling aan A en de te lage betaling aan B zijn toe te schrijven aan onzorgvuldigheid of onvoldoende alert handelen van de Dienst Toeslagen. In dat geval geldt niet de maximering tot het bedrag van de terugvordering, maar wordt de compensatiegrondslag bepaald op het aan A teveel betaalde bedrag (€ 5.000).

2.3.7 Toets – Terechte O/GS

Aanleiding

Er is in 2019 een steekproef gedaan naar de O/GS-kwalificaties bij terugvorderingen KOT. Uit die steekproef kwam een percentage van 96% waarin niet kon worden vastgesteld dat de O/GS-kwalificatie terecht was. Gezien het kleine percentage van terechte O/GS-kwalificaties, beoordeelt UHT deze kwalificatie alleen als daar een aanleiding voor is. De aanleidingen om te onderzoeken of de O/GS-kwalificatie terecht is, zijn bijvoorbeeld:

1. Opgelegde boete,
2. Strafrechtelijke vervolging,
3. Ouder geeft aan dat de KOT-gelden (bewust) aan andere doeleinden zijn besteed,
4. Uit het dossier blijkt dat de KOT-gelden (bewust) aan andere doeleinden zijn besteed, bijvoorbeeld omdat de KOT nog minimaal 6 maanden na beëindiging van de opvang doorliep,
5. Gevallen van evident misbruik.

Toetsing terechte O/GS

Wanneer er een aanleiding is om te onderzoeken of een O/GS-kwalificatie terecht is, wordt de kwalificatie op grond van de volgende criteria beoordeeld. Van een terechte O/GS-kwalificatie is slechts sprake indien de volgende vragen alle drie bevestigend beantwoord worden:

1. Is er sprake geweest van opzet of grove schuld?
2. Is er voldoende documentatie waaruit blijkt waarom een O/GS-kwalificatie is afgegeven?
3. Is in communicatie met de burger uitvoerig ingegaan op de vraag waarom er sprake is van opzet of grove schuld (motiveringsbeginnel)?

De toets op terechte O/GS wordt enkel voor een volledige terugvordering uitgevoerd. O/GS-tegemoetkoming wordt dus niet slechts toegekend voor gedeeltes van terugvorderingen, met uitzondering van situaties waarin de terugvordering reeds gedeeltelijk gecompenseerd wordt vanuit een andere compensatieregeling.

1. Is er sprake van opzet of grove schuld?

De vraag of er sprake is van opzet of grove schuld wordt beantwoord met de kennis van nu. Is met de hernieuwde manier van kijken naar de uitvoeringspraktijk van de kinderopvangtoeslag na 23 oktober 2019 nog steeds sprake van opzet of grove schuld bij het ontstaan van de terugvordering? Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer een burger nooit gebruik heeft gemaakt van kinderopvang, maar wel voorschotten KOT heeft aangevraagd.

Er is mogelijk ook sprake van opzet of grove schuld als een ouder voorschotbetalingen KOT te lang door heeft laten doorlopen, zonder dat sprake was van opvang. In deze situatie geldt als aanvullende voorwaarde dat de ouder zich bewust moet zijn geweest, of bewust heeft moeten zijn, van het feit dat er KOT werd ontvangen zonder dat er opvangkosten waren. Dit is het geval als de ouder de KOT zelf heeft ontvangen en deze niet werd verrekend met openstaande schulden en er minimaal 6 maanden geen sprake meer was van afgenomen opvang.

2. Is er voldoende documentatie waaruit blijkt waarom een O/GS-kwalificatie is afgegeven?

UHT moet op dit moment nog kunnen terugvinden waarom op dat moment de O/GS-kwalificatie is gegeven. Dit kan bijvoorbeeld volgen uit notities in TVS, stukken die in DAS zijn opgeslagen, gespreksverslagen of een gerechtelijke uitspraak. Deze opsomming is nadrukkelijk niet uitputtend. Er volgt geen uitvraag naar nadere bewijsstukken bij de ouder. Er wordt alleen getoetst op basis van informatie die bij de Belastingdienst of het LIC aanwezig is.

3. Is in communicatie met de burger uitvoerig ingegaan op de vraag waarom er sprake is van opzet of grove schuld (motiveringsbeginnel)?

Bij het afwijzen van de persoonlijke betalingsregeling moet in het besluit voldoende gemotiveerd zijn dat er sprake is van opzet of grove schuld en moet blijken dat er op de specifieke situatie van de ouder is ingegaan.

Kortweg moet de vraag beantwoord worden of ouder wist of behoorde te weten dat en waarom sprake was van O/GS. Als een ouder strafrechtelijk veroordeeld is voor een KOT-aanvraag, dan kan

ook aangenomen worden dat de ouder wist of behoorde te weten waarom sprake was van opzet of grove schuld.

Hierbij dient goed gelet te worden op de aanwezigheid van stukken, maar ook op de motivering die in de aanwezige stukken is opgenomen. Bij de beoordeling van de O/GS-kwalificatie worden alle omstandigheden van het geval meegewogen.

Voorbeeld beoordeling O/GS

Ouder krijgt KOT over 2011 en deze wordt automatisch gecontinueerd in 2012. Na februari 2012 was er geen opvang meer. De KOT wordt door ouder pas in mei 2014 stopgezet. De KOT is iedere maand op de rekening van ouder overgemaakt. Er is O/GS gesteld voor de terugvorderingen KOT 2012, 2013 en 2014. Dit is per brief aan ouder gecommuniceerd met de juiste motivering (KOT jarenlang door laten lopen zonder dat sprake was van opvang).

Vanaf september 2012 is er een aanleiding om terechte O/GS te onderzoeken (6 maanden na de beëindiging van de opvang). Aangezien de O/GS-kwalificatie zag op de gehele terugvordering van de KOT van 2012, hoeft de terechtheid van O/GS van 2012 niet onderzocht te worden. Immers: Slechts een deel van de O/GS grondslag ziet op voorschotten die de ouder 6 maanden na de laatste opvang ontving. In de praktijk zal dus veelal pas het eerste toeslagjaar nadat de 6 maanden zijn overschreden, onderzocht hoeven te worden op terechtheid van O/GS.

Voor 2013 en 2014 is er een aanleiding om de O/GS-kwalificatie te beoordelen. De ouder heeft namelijk vanaf maart 2012 geen opvang afgenomen en had dus geen kosten, maar ontving nog wel iedere maand een voorschot KOT op de rekening.

Afhankelijk van de omstandigheden van het geval, kan hier sprake zijn van opzet of grove schuld bij het ontstaan van de terugvordering. Uit het dossier blijkt waarom in deze situatie O/GS is gesteld en blijkt ook dat dat aan ouder is gecommuniceerd. De ouder heeft de KOT te lang laten doorlopen zonder dat sprake was van opvang. In deze situatie is verder geen sprake van andere feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat geen sprake is van opzet of grove schuld. Hier is dus sprake van een terechte O/GS-kwalificatie voor 2013 en 2014.'

Documentatie O/GS in BARC

De documentatie van punt 1 en punt 3 is terug te vinden in het systeem BARC.

De link naar BARC: <https://kta.belastingdienst.nl/barc>. Vul een BSN in, en druk op zoek.

Als er stukken ontbreken, is het mogelijk dat deze in het archief staan. Mail de VTA om na te vragen of de stukken in het archief staan.

Documentatie opvragen bij LIC

Geen documentatie gevonden in BARC? Dan kan je deze opvragen via de VTA die het vervolgens opvraagt bij het LIC.

Toelichting voor de VTA: LIC vragen gaan via de CAP Koppelvlak UHT Invordering_Postbus met als onderwerp: Opvraag O/GS stukken. De bedoeling is binnen 5 werkdagen antwoord te ontvangen met de eventuele stukken.

2.3.8 O/GS-kwalificatie in het verleden teruggedraaid – Recht op O/GS-vergoeding

Als een onterechte O/GS in het verleden is teruggedraaid, is er nog steeds recht op een O/GS-tegemoetkoming.

Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de ouder bezwaar heeft gemaakt of in beroep is gegaan tegen de O/GS-stelling. Het gaat erom of de ouder hinder heeft gehad bij het aangaan van een persoonlijke betalingsregeling.

Ook kan er O/GS zijn gesteld en dat BD/T alsnog een persoonlijke betalingsregeling met de ouder had getroffen. In deze gevallen heeft de ouder alsnog recht op een O/GS-tegemoetkoming.

2.3.9 Herrekenen (KOT opnieuw vaststellen?)

De herstelregelingen zien op herstel waarbij het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om het recht op KOT opnieuw vast te stellen. Het uitgangspunt is dat niet herrekend wordt, tenzij het echt niet anders kan.

Zie beoordelingslijn: [3.6.1 Herrekenen](#)

Zie voorbeeld 8 uit de [Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam.](#)

3. De Beoordelingslijnen (vakinhoudelijke aanvullingen)

De beoordelingslijnen zijn opgesteld door Vaktechniek van UHT en worden regelmatig uitgebreid en bijgewerkt op basis van nieuwe casuïstiek, verduidelijkingen of aanvullingen op beleid.

Deze beoordelingslijnen zijn algemene uitgangspunten voor het beoordelen van toeslagjaren in het kader van herstel. Specifieke situaties kunnen tot een ander oordeel leiden. De voorwaarden voor wat betreft het recht hebben op kinderopvangtoeslag (hierna: KOT), de hoogte en de duur zijn jaarlijks gewijzigd en voor enkele jaren met terugwerkende kracht aangepast. **Let op:** Pak dus altijd de wet- en regelgeving erbij die van toepassing is op het betreffende toeslagjaar.

Deze beoordelingslijnen moeten tezamen met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving over het te beoordelen toeslagjaar worden gelezen. Voor vaktechnische vragen kan allereerst contact worden opgenomen met de VTA. Vervolgens zal de VTA, indien nodig, dit verder escaleren naar de VACO.

3.1 Vooringenomen handelen?

3.1.1 Verlaging KOT naar aanleiding van gegevens in de KOI-viewer

Als de KOT zonder voorafgaande uitvraag is verlaagd naar aanleiding van de uren zoals opgenomen in de KOI-viewer, is dat in beginsel niet vooringenomen. Dat kan anders zijn als BD/T in redelijkheid had moeten twijfelen aan de gegevens in de KOI-viewer. De toets of BD/T had moeten twijfelen aan de KOI-viewer, wordt gedaan met de informatie die op het moment van aanpassing op basis van KOI-viewer beschikbaar was.

Elementen die meewegen bij de vraag of in redelijkheid getwijfeld had moeten worden aan de gegevens in de KOI-viewer, zijn bijvoorbeeld:

- Ontbrekend kind in KOI-viewer, terwijl daar wel KOT voor was aangevraagd;
- Ontbrekende KOI in de KOI-viewer, terwijl voor die KOI wel KOT was aangevraagd;
- Andere gegevens die bij BD/T bekend zijn en die conflicteren met de KOI-viewer (bewijsstukken, verklaringen van een KOI, etc.);
- De ouder gaf gedurende het jaar wijzigingen door met betrekking tot het aantal opvanguren en de uren uit de KOI-viewer wijken daar sterk van af;
- De ouder heeft op een bepaald moment een aanvraag/wijziging ingediend (bijvoorbeeld na afloop van de betreffende periode) waardoor het aannemelijk is dat de aanvraag juiste gegevens bevat, maar die komen niet overeen met de KOI-viewer.

Deze elementen zijn indicaties (en de eerste drie elementen zijn sterke indicaties) dat aan de KOI-viewer getwijfeld had moeten worden, maar zijn niet ieder afzonderlijk doorslaggevend. Houd altijd rekening met alle feiten en omstandigheden van het geval. Het ontbreken van één of meer maanden opvang in de KOI-viewer betekent bijvoorbeeld niet per definitie dat er een uitvraag had moeten plaatsvinden. Bijvoorbeeld wanneer er automatisch gecontinueerd is, er geen wijzigingen zijn doorgegeven door de ouder en er enkel opvanggegevens bekend zijn tot de zomervakantie, had BD/T niet alsnog hoeven uitvragen bij de ouder. Wanneer er echter halverwege het jaar een wijziging naar een andere KOI was doorgegeven door de ouder, waar geen KOI-gegevens van aanwezig waren, had BD/T wel een uitvraag moeten doen.

Toets in deze situaties tot slot ook altijd of de verlaging op basis van de KOI-viewer achteraf gezien correct was. Als dit het geval is, leidt de verlaging niet tot compensatie vanwege vooringenomen handelen. Zie ook de lijn "3.2.2 vooringenomen handeling maar geen onterechte verlaging KOT".

Aanpassing voorschot op basis van KOI-viewer voorafgaand jaar

Als de automatische continuering/voorschotbeschikking in een nieuw jaar wordt verlaagd naar aanleiding van de KOI-viewergegevens uit het voorgaande jaar, is dat op zichzelf in beginsel niet vooringenomen, zolang er nog geen nieuwe informatie in de KOI-viewer bekend is (je kunt daar in ieder geval vanuit gaan wanneer het nieuwe jaar nog niet voorbij is).

Dat kan anders zijn als er voor BD/T aanwijzingen waren dat de KOI-viewergegevens uit het voorgaande jaar mogelijk niet meer representatief waren, bijvoorbeeld omdat er tussentijds een verandering in de opvangsituatie heeft plaatsgevonden, ouder in het nieuwe jaar meer opvanguren heeft doorgegeven of stukken heeft ingestuurd waaruit meer opvanguren blijken.

3.1.2 Verlaging KOT naar aanleiding van de gegevens in de UWV-viewer

Als de KOT zonder voorafgaande uitvraag is verlaagd naar aanleiding van de gewerkte uren zoals opgenomen in de UWV-viewer, is dat in beginsel vooringenomen. BD/T mocht vertrouwen op de

gegevens in de UWV-viewer, maar had uitvraag bij de ouder moeten doen over de gewerkte uren en eventueel doelgroeperschap. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van doelgroeperschap naast het werk in loondienst of er moest rekening gehouden worden met de uitlooperperiode⁵ (tenzij uit de behandelstappen blijkt dat hier onderzoek naar is gedaan en juist is toegepast).

Toets in deze situaties altijd of de verlaging op basis van de UWV-viewer achteraf gezien correct was. Correct houdt in dat de ouder naast de gewerkte uren in de UWV-viewer niet ook nog andere gewerkte uren had (bijvoorbeeld in een onderneming of in het buitenland) en dat ouder ook geen doelgroeper was naast het werk. Als de verlaging achteraf gezien correct was, leidt dat niet tot compensatie vanwege vooringenomen handelen. Zie ook de lijn "3.2.2 vooringenomen handeling maar geen onterechte verlaging KOT".

Let op! Als werd verlaagd naar het algemene maximum aan opvanguren (230 uur per maand) waarvoor KOT kon worden aangevraagd (artikel 1.7, vierde lid, Wko), dan leidt dit niet tot compensatie vanwege vooringenomen handelen.

3.1.3 Uren KOI-viewer hoger dan de toegekende uren

Wanneer de definitieve beschikking is vastgesteld conform de voorlopige beschikking, terwijl uit de KOI-viewer meer uren blijken, leidt dit, voor zover er verder geen bijzondere omstandigheden zijn, niet tot een vooringenomen handeling. In beginsel wordt er vanuit gegaan dat dit wordt veroorzaakt door een geautomatiseerd verwerkingsproces, tenzij:

- Uit aantekeningen of anderszins wel duidelijk vooringenomenheid blijkt.
- De ouder daarna in bezwaar is gegaan/contact heeft opgenomen i.v.m. de te lage vaststelling en de KOT daarna ten onrechte niet is aangepast. In dit geval vindt de vooringenomen handeling dan ook plaats gedurende de bezwaarprocedure.

Bovenstaande geldt ook in situaties waarbij de definitieve beschikking conform de voorlopige beschikking is vastgesteld, terwijl de ouder BD/T (op verzoek) een jaaropgave heeft gestuurd waaruit de uren bleken. Als uit de behandelstappen blijkt dat een medewerker kennis heeft gehad van het document, is mogelijk wel sprake van een herstelregeling.

3.1.4 Verlaging KOT op basis van leeftijd kind of schoolgaand kind

Als BD/T een melding krijgt vanuit DUO dat het kind naar de basisschool gaat en de dagopvanglasten worden verwijderd (stopzetting vanaf het moment dat het kind naar school gaat) is geen sprake van een vooringenomen handeling. Hetzelfde geldt voor een stopzetting van dagopvanglasten van een vijfjarig kind. Voor kinderen van vijf jaar geldt de leerplicht, waardoor geen sprake meer kan zijn van DO.

Als BD/T een melding krijgt vanuit DUO dat het kind naar de middelbare school gaat, mag BD/T vertrouwen op deze melding en duidt de verlaging op basis van deze melding (stopzetting vanaf het moment dat het kind naar school gaat) niet een vooringenomen handelwijze door BD/T. Hetzelfde geldt voor een stopzetting van KOT voor een kind in het jaar nadat het kind 14 jaar is geworden. Vanaf dat jaar, mag BD/T ervan uitgaan dat geen sprake meer is van basisonderwijs.

Let op: BD/T verstuurt ook attenderingsbrieven waarin ouder wordt verzocht een wijziging door te voeren. Dit leidt niet tot een aanpassing van de KOT en derhalve ook niet tot een herstelregeling.

3.1.5 Causaal verband vooringenomenheid en ontbreken aanvraag KOT

In uitzonderlijke gevallen kan recht op compensatie vanwege vooringenomen handelen bestaan in een jaar waarin geen KOT is aangevraagd, automatisch gecontinueerd of toegekend. Dit kan het geval zijn als er causaal verband is tussen de stopzetting van de KOT door BD/T als gevolg van een vooringenomen behandeling en het ontbreken van een aanvraag KOT in de daaropvolgende periode. Bij de beoordeling of er sprake is van causaal verband kan onder andere het tijdsverloop van belang zijn. Om recht te kunnen hebben op compensatie vanwege vooringenomen handelen over het jaar waarover geen KOT is aangevraagd, moet vaststaan dat de ouder in dat jaar wel voldeed aan de voorwaarden voor KOT (gebruik van gekwalificeerde opvang, voldoen aan gewerkte uren/doelgroeperschap, kosten betaald).

⁵ Uitlooperperiode: Bij verlies arbeid behoudt ouder hetzelfde recht voor 3 maanden (artikel 1.6 vijfde lid Wko). De datum inwerkingtreding was 01-01-2014 met een terugwerkende kracht tot en met 01-01-2012. Voor de jaren 2015 tot en met 2017 was de uitlooperperiode 6 maanden.

3.1.5a Geen continuering door eerdere stopzetting vanwege vooringenomenheid

Als de KOT is stopgezet vanwege institutionele vooringenomenheid in een toeslagjaar (jaar 1), als gevolg waarvan de KOT niet gecontinueerd is naar het volgende toeslagjaar (jaar 2), dan bestaat er in beginsel ook recht op compensatie voor het niet continueren van de KOT naar jaar 2. Uitgangspunt hierbij is dat de KOT gecontinueerd zou zijn, zonder de vooringenomenheid. Het niet gecontinueerd krijgen van de KOT is dan een gevolg van de vooringenomenheid en is aan te merken als schade.

Echter, als er geen schade is, dan is er ook geen recht op compensatie (ingevolge art. 2.1 aanhef Wht). Er is geen schade als er aan het begin van het nieuwe jaar geen recht bestond op KOT (bijvoorbeeld vanwege geen opvang) of als er toch nog tijdig KOT is toegekend en uitgekeerd in het nieuwe jaar, waardoor de ouder geen enkele KOT-uitbetaling is misgelopen.

3.1.6 Niet automatisch continueren KOT

Het feit dat de KOT niet automatisch gecontinueerd wordt, is op zichzelf geen vooringenomen handeling. Afhankelijk van de omstandigheden kan het niet automatisch continueren wel tot vooringenomenheid leiden. Het is hierbij van belang wat de reden is van het niet automatisch continueren. BD/T moet zorgvuldig onderzoek hebben verricht naar de aanvraag. Uit dat onderzoek moet zijn gebleken dat er het volgende jaar naar alle waarschijnlijkheid geen recht bestaat op KOT. Daarnaast moet de ouder op de juiste manier zijn geïnformeerd over het niet automatisch continueren (artikel 15, vijfde en zesde lid, Awir). Dit betekent dat ouder schriftelijk, per brief, op de hoogte moet zijn gesteld van het niet continueren. In deze beëindigingsbrief moet tevens staan per wanneer en voor welke toeslag de aanvraag wordt beëindigd én dat de aanvrager een nieuwe aanvraag moet indienen als hij denkt wél recht te hebben. Indien BD/T niet heeft voldaan aan deze vereisten (zorgvuldig onderzoek en beëindigingsbrief), is ouder onvoldoende in de gelegenheid gesteld om de KOT alsnog op tijd aan te vragen. Wanneer dit het geval is, is in beginsel sprake van vooringenomen handelen. Echter, als er geen schade is, dan is er ook geen recht op compensatie (ingevolge art. 2.1 aanhef Wht). Er is geen schade als er aan het begin van het nieuwe jaar geen recht bestond op KOT (bijvoorbeeld vanwege geen opvang) of als er toch nog tijdig KOT is toegekend en uitgekeerd in het nieuwe jaar, waardoor de ouder geen enkele KOT-uitbetaling is misgelopen.

Let op: automatisch continueren werd pas voor het eerst gedaan vanaf de jaarwisseling 2006 naar 2007. De Awir geldt namelijk alleen voor toeslagjaren vanaf 2006.

3.1.7 Stopbrief-beschikking

De stopbrief is te kwalificeren als een beschikking, namelijk een besluit van BD/T dat schriftelijk wordt verstrekt aan de ouder en dat voor die ouder rechtsgevolgen heeft. Voor deze kwalificatie is het niet van belang of de KOT uiteindelijk ook daadwerkelijk is verlaagd of teruggevorderd. De stopbrief wordt daarom aangemerkt als een nihil-beschikking.

De stopbrief(beschikking) is vaak aan ouders verstuurd wanneer BD/T geen reactie ontvangen heeft op eerdere uitvragen. Het onterecht zenden van een stopbrief is aan te merken als vooringenomen handelen door BD/T. Compensatie wegens dit vooringenomen handelen blijft - ingevolge artikel 2.1, eerste lid, aanhef, van de Wet hersteloperatie toeslagen - achterwege indien de aanvrager van kinderopvangtoeslag geen (materiële of immateriële) schade heeft geleden.

Indien BD/T de verlaging heeft hersteld en nooit is overgegaan tot invordering of verrekening, mag compensatie wegens vooringenomen handelen daarom in de volgende gevallen achterwege blijven:

- Indien het herstel heeft plaatsgevonden binnen zes weken na de dagtekening van de stopbrief (door BD/T zelf of na reactie van de ouder). Dan mag ervan worden uitgegaan dat de ouder geen schade heeft geleden, tenzij de ouder het tegendeel aannemelijk maakt, of
- Indien de ouder uitdrukkelijk verklaart dat hij zich destijds niet gedupeerd heeft gevoeld. Anders wordt verondersteld dat de ouder na de termijn van zes weken wel (materiële of immateriële) schade heeft geleden.

3.1.8 Lange duur tot vaststelling definitieve beschikking / Het (nog) niet vaststellen van de beschikking i.c.m. lange duur verwerken aanvraag KOT

De lange duur⁶ tot vaststelling van de definitieve beschikking is op zichzelf onvoldoende om te oordelen dat sprake is van vooringenomenheid. De lange duur tot vaststelling van een definitieve beschikking kan in combinatie met andere omstandigheden wel tot de conclusie vooringenomenheid leiden.

Het bovenstaande geldt ook voor het (nog) niet vaststellen van de beschikking in combinatie met de lange duur van het verwerken van de aanvraag van KOT, waarbij de verwerkingsduur van de aanvraag in combinatie met financiële problemen (ouder is bijvoorbeeld niet meer in staat om de kosten van de KOI zelf voor te schieten in afwachting van de toekenning) een sterke indicatie is van vooringenomenheid.

3.1.9 Vaststelling na 5 jaar

Er mag een herziene definitieve beschikking opgelegd worden, op grond van:

1. Een wijziging van het toetsingsinkomen vanuit de aangifte Inkomstenbelasting (artikel 20 Awir), dit binnen 8 weken of;
2. Een nieuw feit (artikel 21 Awir).

Let op! Voor artikel 20 Awir geldt geen vijfjaarstermijn.

Uit de uitspraak 1 juni 2016 van de Raad van State blijkt dat de bevoegdheid van BD/T om het voorschot te herzien naar of de toeslag definitief vast te stellen op een lager bedrag dan het laatst verstrekte voorschot, na vijf jaar vervalt (ECLI:NL:RVS:2016:1484). (Dit betreft artikel 21 Awir.)

De gevallen van vóór 1 juni 2016 waarin dit speelt kunnen als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden worden gecompenseerd wegens hardheid. Voor gevallen van na 1 juni 2016 geldt dat sprake is van een vooringenomen handeling.

3.1.10 Wijziging in LRK-registratie KOI

Registratie van een kinderopvanginstelling is sinds 2005 een wettelijk vereiste voor opvang waarvoor de ouder aanspraak kan maken op KOT. Sinds 2010 vindt deze registratie plaats in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). Bij het ontbreken van een registratie zoals hiervoor genoemd, kan er geen sprake zijn van kwalificerende opvang en daarmee ook geen recht op KOT.

Echter, in het algemeen kan niet van ouders worden verlangd dat zij zich van dag tot dag op de hoogte stellen van de inschrijving van de KOI in het LRK. Enkel bij de aanvang van opvang kan van de ouder worden verlangd dat enig onderzoek wordt verricht naar de registratie in het LRK. Dit brengt met zich mee dat indien de registratie op enig moment komt te vervallen, deze ontbrekende registratie de ouder niet zou moeten worden tegengeworpen. Dit kan enkel vanaf het moment dat de ouder nadrukkelijk bekend is geworden met het vervallen van de registratie, bijvoorbeeld door middel van een brief vanuit BD/T waarin de ouder wordt geïnformeerd dat de KOI geen geldig LRK-nummer meer heeft vanaf een bepaalde datum. Ouder behoudt recht op KOT tot de dateringsdatum van deze brief, wat volgt uit de uitspraak van de RvS van 8 juni 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1572).

De gevallen van vóór 8 juni 2016 waarin dit speelt, kunnen, als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden, worden gecompenseerd wegens hardheid. Als deze gevallen zich voordoen na 8 juni 2016, is sprake van een vooringenomen handeling.

Voorbeeld:

De ouder ontvangt op 24 augustus 2014 een brief waarin wordt medegedeeld dat de LRK-registratie per 10 mei 2014 is komen te vervallen. De KOT wordt daarom per 10 mei 2014 stopgezet. Aan de overige vereisten voor een aanspraak op KOT wordt overigens wel voldaan. Omdat het vereiste van een LRK-registratie de ouder zonder nadrukkelijke verwittiging niet zou moeten worden tegengeworpen, dient er compensatie vanwege hardheid te worden gegeven voor de maanden mei tot en met augustus (afronden op hele maanden).

Let op! Het komt ook voor dat niet kan worden aangetoond dat een ouder op enige wijze is geïnformeerd over het vervallen van de registratie (niet per brief en ook niet in de beschikking zelf). Er is dan nagelaten de ouder van dit feit op de hoogte te stellen, waardoor de ouder de kans

⁶ De definitie van lange duur is casus afhankelijk.

is ontnomen om alsnog aan de voorwaarden te kunnen voldoen. Indien er sprake is van een stopzetting in deze situatie, is, ongeacht de datum waarop deze stopzetting heeft plaatsgevonden, in beginsel sprake van vooringenomen handelen.

Onderzoek door ouder bij aanvraag KOT

Voor wat betreft het onderzoek bij het afsluiten van een opvangovereenkomst: bij een elektronische aanvraag voor KOT moet een ouder een LRK nummer invoeren, anders kan de aanvraag niet worden voltooid. Bij een schriftelijke aanvraag - uitgaande dat gebruik wordt gemaakt van het standaard aanvraagformulier - moet ouder dit nummer ook invullen. In beide gevallen wordt van de ouder verlangd dat de ouder onderzoek doet in het LRK of navraag doet bij de KOI.

Periode vóór 2010

In de periode voorafgaand aan de invoering van het LRK, waren de KOI's verplicht zich in te schrijven bij de gemeente waar zij gevestigd waren. Het was voor ouders lastig vast te stellen of de betreffende KOI op een moment voorafgaand aan de aanvraag ook ingeschreven stond. In tegenstelling tot het LRK, konden ouders bij het gemeentelijk register namelijk alleen de registratie op die dag inzien.

In geval van een aanvraag met terugwerkende kracht, is het van belang wat ouder op het moment van de aanvraag kon vaststellen over de voorafgaande periode. Dit is thans niet meer te achterhalen. Daarom wordt hier in de hersteloperatie ruimhartig mee omgegaan: als de ouder in het verhaal bijvoorbeeld aangeeft op moment van aanvraag in het register te hebben gezien dat de desbetreffende KOI aldaar stond ingeschreven. Uitzondering is de oprichtingsdatum van de KOI; er kan geen recht op KOT bestaan voor een periode van voor de oprichtingsdatum van de KOI. Indien aanwezig dienen de opvangstukken geraadpleegd worden. De datum van ondertekening van het opvangcontract kan namelijk een aanwijzing zijn op welk moment er onderzoek is gedaan naar de registratie.

3.1.11 Registratie gastouderopvang

Kinderopvangcentra en gastouderbureaus moeten zijn geregistreerd in de gemeente van vestiging (art. 1.45, leden 1 en 2 Wko) en vanaf 1 januari 2010 in het register kinderopvang volgens artikel 1.47a Wko. De gastouderbureaus zorgen dat bij hen aangesloten gastouders ("voorzieningen voor gastouderopvang") ook worden geregistreerd. Per adres waar de gastouder opvangt is er een registratie.

Een gastouder die op het adres van een vraagouder oppast heeft op dat adres een LRK-registratie. Als deze gastouder voor een ander gastouderbureau gaat werken moet het nieuwe gastouderbureau zorgen dat de registratie wordt aangepast (artikel 1.45, tweede lid Wko). Doet het gastouderbureau dat niet (tijdig) dan heeft dit niet direct gevolgen voor de KOT van de ouder. Dat komt omdat zowel de gastouder als het gastouderbureau een LRK-registratie heeft. Voor het recht op KOT is de LRK-registratie van de gastouder voldoende. Ook kan een ouder er niets aan doen dat de gastouder (nog) geen juiste LRK-registratie heeft, omdat dit de verantwoordelijkheid van het gastouderbureau is. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS op 8 juni 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1572).

De gevallen van vóór 8 juni 2016 waarin dit speelt, kunnen als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden worden gecompenseerd wegens hardheid.
Voor gevallen van na 8 juni 2016 geldt dat sprake is van een vooringenomen handeling.

Uitlooptermijn voor het vinden van een nieuwe GOB

Eindigt de LRK-registratie van het gastouderbureau, dan blijft de gastouder nog vier maanden geregistreerd staan (artikel 1.47b, vierde lid Wko) en artikel 8, achtste lid, Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang.), zodat ouder en gastouder de tijd hebben om een nieuw gastouderbureau te zoeken.

Let op! Het kan natuurlijk ook zo zijn dat de 'gastouder' niet geregistreerd is omdat simpelweg sprake is van een oppas. Dan is er evident geen recht op KOT. De ouder had behoren te weten dat er in die situatie géén recht bestond op KOT.

Let op! 2010 was het jaar waarin het LRK in gebruik werd genomen. Op 17 augustus 2010 heeft de minister besloten dat registratie van gastouders in 2010 nog niet verplicht was voor aanspraak

op KOT. Registratie van het gastouderbureau was dat wel. Dit gold alleen voor 2010. Zie voor meer informatie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-13222.html>

3.1.12 VOW (Vertrokken Onbekend Waarheen)

Als in de basisregistratie personen (BRP) het adres van betrokkene onbekend is, dan staat er in het systeem van BD/T bij de adresgegevens "VOW". Dit staat voor "Vertrokken Onbekend Waarheen". BD/T weet alleen in die gevallen het adres als de betrokkene zijn adres alsnog doorgeeft in de BRP of aan BD/T zelf.

Het is een voorwaarde voor de toekenning van KOT dat het kind waarvoor de toeslag wordt aangevraagd ingeschreven moet staan op het adres van de aanvrager (artikel 4 AWIR). Omdat de aanvrager bij VOW geen bij BD/T bekend adres heeft, heeft de aanvrager die VOW is geen recht op KOT. De aanvrager staat dan immers niet op hetzelfde adres als het kind ingeschreven.

Omdat er verschillende situaties zijn met betrekking tot hoe BD/T met aanvragers die VOW waren om is gegaan, kan in bepaalde gevallen sprake zijn van compensatie vanwege vooringenomen handelen of compensatie vanwege hardheid.

Dit is afhankelijk van de combinatie van de antwoorden op de volgende vragen:

- Wanneer en welke actie heeft BD/T ondernomen?
- Voor welke periode heeft BD/T de KOT stopgezet?
- Wat is de feitelijke situatie geweest?
- Wat had BD/T op het moment dat de aanvrager VOW was kunnen doen? Bijvoorbeeld: Was er een andere mogelijkheid om contact met aanvrager te krijgen? Had BD/T een telefoonnummer van ouder? Of een telefoonnummer van de KOI?

Voorbeelden van enkele situaties:

1) Periode voordat aanvrager VOW was, is ook nihil gesteld

Over het algemeen zal er voor deze periode sprake zijn van een vooringenomen handeling indien de aanvrager en kind in die periode wel op hetzelfde woonadres stonden ingeschreven. Wel dient in die gevallen uiteraard getoetst te worden of er sprake was van geen recht op KOT omdat er bijvoorbeeld geen kwalificerende opvang is afgenomen.

2) Aanvrager en kind zijn beide VOW

Als zowel de aanvrager en het kind VOW zijn, dan is er geen recht op KOT. Indien aanvrager aannemelijk heeft kunnen maken dat de aanvrager en het kind in die periode wel feitelijk op hetzelfde adres hebben gewoond, als er sprake was van kwalificerende opvang en BD/T in contact kon komen met ouder, dan is er mogelijk sprake van compensatie vanwege hardheid.

3) Aanvrager is VOW en het kind staat op een ander adres ingeschreven

Indien de aanvrager VOW is en het kind wel op een bepaald adres staat ingeschreven, dan voldoet de aanvrager niet aan de wettelijke vereiste voor het recht op KOT, omdat ze niet op hetzelfde adres staan ingeschreven. Op grond daarvan is er geen recht op KOT. Er is geen mogelijkheid tot compensatie. Uitzondering hierop is de situatie dat aanvrager feitelijk ook woonachtig was op het adres van het kind, zie ook voorbeeld 2.

3.1.13 KOT-aanvraag 2012 en 2013 met maximaal 1 maand terugwerkende kracht

In 2012 en 2013 was tijdelijk sprake van strenge regels met betrekking tot KOT-aanvragen met terugwerkende kracht. KOT kon toen slechts worden aangevraagd met 1 kalendermaand terugwerkende kracht, vanaf de eerste dag van de maand waarin de aanvraag plaatsvond (bijvoorbeeld op 15 maart kon je aanvragen vanaf 1 februari).

Deze maatregel is later teruggedraaid, omdat er te veel ouders die te goeder trouw waren KOT misliepen. Dit is medegedeeld aan de Tweede Kamer door de toenmalige minister per brief van 29 maart 2013 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31066-159.html>).

In diezelfde kamerbrief is ook toegezegd dat ouders die hierdoor KOT zijn misgelopen, actief benaderd zouden worden. De AWIR is later ook aangepast.

Er is mogelijk sprake van vooringenomenheid of hardheid wanneer aanvragen over 2012 en 2013 niet (actief) zijn aangepast naar aanleiding van de brief van 29 maart 2013. Controleer hiervoor of op het moment van de nihilstelling of niet toekennen van de KOT, de kamerbrief van 2013 reeds gepubliceerd was en of de KOT nadat de AWIR is aangepast alsnog is toegekend. Als de kamerbrief

al gepubliceerd was en als de KOT nadat de AWIR is aangepast alsnog niet is toegekend, dan kan er sprake zijn van compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Als de kamerbrief nog niet gepubliceerd was op het moment van nihil stellen of niet toekennen van de KOT, dan is er geen sprake van vooringenomen handelen. De handhaving van de nihilstelling of het niet toekennen kan echter wel onevenredig hard zijn zoals ook blijkt uit de kamerbrief van 2013. In deze gevallen kan er sprake zijn van compensatie vanwege hardheid. Wel dient getoetst te worden met de grens van € 1.500.

3.1.14 Toeslagjaar 2005 en onvolledige informatie

Toeslagjaar 2005 is om een aantal redenen een bijzonder jaar. Zo sprak men nog van een 'tegemoetkoming' i.p.v. kinderopvangtoeslag, gold de Awir nog niet (art. 50 Awir) en lag de verantwoordelijkheid voor de uitvoering nog niet bij Toeslagen. In de praktijk is het belangrijkste verschil dat de bewaard gebleven informatie over 2005 vaak zeer beperkt is. Dat heeft een praktisch gevolg voor het reconstrueren van wat er gebeurd is, maar ook een juridisch gevolg over hoe het ontbreken van informatie gewogen moet worden.

De feiten van 2005 worden gereconstrueerd op basis van de [UHT Module Leeswijzer 2005](#) en de verklaringen van de ouder. Veelal zal echter onduidelijk zijn wat de aanleiding voor een gewijzigde beschikking. Ook de grondslagen van beschikkingen van 2005 zijn vaak niet meer te achterhalen.

Toeslagjaar 2005 zal daarom vaak beoordeeld moeten worden op basis van zeer beperkte systeem-informatie, in combinatie met de verklaringen van de ouder. In 2005 was er nog geen sprake van (pre)-CAF-zaken of de alles-of-niets-benadering. Het enkele feit dat de reden van een verlaagde beschikking niet meer te herleiden is, is onvoldoende aanleiding om te concluderen dat er vooringenomen is gehandeld.

Let op: maak gebruik van de hiervoor genoemde [UHT Module Leeswijzer 2005](#). Hierin staat bijvoorbeeld uitleg over de zogenaamde 'penbeschikking'. Deze informatie is cruciaal voor de beoordeling van 2005, omdat penbeschikkingen nihilbeschikkingen kunnen zijn die wel te herleiden zijn vanuit het WKO-bestand, maar die niet door het LIC worden teruggevonden en dus ook niet in het beschikkingenoverzicht van het LIC zullen staan. Zie hiervoor in ieder geval paragrafen [2.3](#) en [2.4](#) van de [UHT Module Leeswijzer 2005](#).

3.1.15 Ambtshalve herziening van de kinderopvangtoeslag

Sinds 2011 is in de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, artikel 5a, opgenomen dat BD/T een tegemoetkoming dient te herzien indien is gebleken dat die tegemoetkoming op een te laag bedrag is vastgesteld. Indien BD/T op enig moment over informatie beschikte, geïnitieerd door ouder, op basis waarvan kon worden vastgesteld dat tegemoetkoming op een te laag bedrag is vastgesteld en BD/T heeft de tegemoetkoming niet herzien, kan dit een indicatie zijn van vooringenomenheid. In geval van een niet ontvankelijk bezwaar, waarbij ouder voldoende documentatie heeft aangeleverd waaruit de te lage vaststelling van de KOT blijkt en BD/T is niet overgaan tot een ambtshalve herziening, is dit een voorbeeld van een dergelijke situatie.

In bovenstaande situaties moet onweerlegbaar blijken dat de tegemoetkoming op een te laag bedrag vastgesteld en dat ouder op basis van de aangeleverde documentatie – overeenkomstig verzoeken om informatie - recht had op een hogere tegemoetkoming.

Voorbeeld:

Indien aanleiding bestond om onderzoek te doen naar een specifiek vereiste voor het recht op KOT, bijvoorbeeld naar de betaalbewijzen, maar deze informatie is niet overlegd aan BD/T, kan dit ertoe leiden dat onvoldoende grondslag aanwezig was voor de ambtshalve herziening.

3.1.16 "Stopactie GO"

In toeslagjaar 2010 is in RKT-bestanden vaak terug te zien dat de KOT is stopgezet met als toelichting in de behandelstap 'Stopactie GO'. Dit staat voor 'stopactie gastouder'. Het gaat hier in het algemeen om een stopzetting omdat BD/T niet beschikte over een LRK-nummer van de gastouder. Het LRK is in 2010 geïntroduceerd. Deze stopzetting is in beginsel vergelijkbaar met een stopzetting wegens non-respons. Dit betekent dat de stopzetting zou voorafgegaan moeten zijn door twee verzoeken om informatie aan de ouder met betrekking tot de LRK-registratie van de gastouder. Als deze twee verzoeken om informatie niet met de juiste adressering aanwezig zijn in de systemen, kan niet worden aangetoond dat ze verstuurd zijn.

3.1.17 Uitsluitlijst, toezichtlijst, signaallijst en AB-event

De uitsluitlijst, toezichtlijst, signaallijst en het 'AB-event' (AB staat voor Afwijkend Beschikken) zijn allemaal varianten van een handelwijze door BD/T waarbij een ouder op een lijst werd gezet waardoor deze extra gecontroleerd werd. Dit hield over het algemeen in dat een nieuwe aanvraag of wijziging niet direct automatisch werd toegekend, maar dat er vooraf handmatig gecontroleerd werd. Het kan ook een automatische continuering hebben tegengehouden.

De mate waarin invloed is geweest op toekenning van KOT verschilt van geval tot geval. Als een ouder op één van deze lijsten is geplaatst, betekent dat echter niet automatisch dat de ouder vooringenomen is behandeld. Dit hangt af van verdere feiten en omstandigheden. Er zijn omstandigheden waarin het objectief te rechtvaardigen was dat een ouder op deze lijst is geplaatst. Denk aan ouders die voortdurend aantoonbaar onjuiste gegevens doorgaven. Er zijn ook omstandigheden die objectief gezien geen aanleiding gaven om een ouder op de lijst te hebben geplaatst.

Dat een ouder op één van deze lijsten is geplaatst, kan meewegen in de beoordeling of sprake is geweest van vooringenomenheid, maar zal op zichzelf in beginsel niet leiden tot vooringenomenheid.

3.1.18 Toetsing betaalbewijzen bij nieuwe aanvraag KOT

Wanneer een aanvraag KOT niet is toegekend omdat ouder geen betaalbewijzen kon overleggen, terwijl de betalingstermijn van de facturen nog niet is verstreken, is in beginsel sprake van een vooringenomen handeling. Bij gastouderopvang gold van 01-01-2012 tot 13-10-2023 dat de opvangkosten uiterlijk twee maanden na afloop van het tijdvak waarop de factuur ziet betaald moeten zijn (zie artikel 11f Regeling WKO). Voor de betaling van de opvang bij een KOI geldt geen wettelijke termijn. Hiervoor dient BD/T op grond van jurisprudentie een redelijke termijn aan te houden (zie o.a. [ECLI:NL:RVS:2013:2006](#), rechtsoverweging 4.1).

In gevallen waarin de KOT met terugwerkende kracht is aangevraagd en waar gerede twijfel bestaat of daadwerkelijk opvang heeft plaatsgevonden, kan onderzoek naar betaalbewijzen plaatsvinden. BD/T dient daarbij rekening te houden met de termijnen alvorens naar betaalbewijzen te vragen. Dit is uiteraard afhankelijk van het moment waarop de KOT wordt aangevraagd en de mate van terugwerkende kracht.

3.1.19 Onderzoek naar verblijfsrecht door BD/T

1. Juistheid verblijfscode

In beginsel heeft diegene die niet de Nederlandse nationaliteit bezit en die niet op grond van een wettelijke bepaling als Nederlander moet worden behandeld slechts recht op KOT (en andere toeslagen), wanneer diegene *rechtmatig verblijft* in Nederland. Als er sprake is van een toeslagpartner in Nederland, dient deze ook rechtmatig in Nederland te verblijven. Dit geldt eveneens wanneer de toeslagaanvrager wel de Nederlandse nationaliteit bezit en de toeslagpartner niet. (Let op: deze beoordelingslijn heeft betrekking op de rechtmatigheid van het verblijf van toeslagaanvrager en toeslagpartner *in Nederland*. Het ziet niet op de situatie waarin een toeslagpartner zich niet in Nederland bevindt.) Controle op rechtmatig verblijf van de toeslagaanvrager (of toeslagpartner) vindt plaats aan de hand van een geautomatiseerde uitwisseling van verblijfscodes tussen het Vreemdelingen Administratie Systeem (VAS) van de IND en, via de BRP, BVR. De IND stelt het verblijfsrecht vast en koppelt ouder aan de bijbehorende BRP-verblijfscode. Een [overzicht van deze codes](#), en de betekenis daarvan, zijn te vinden in het Handboek Toeslagen.

Volgens vaste rechtspraak mag BD/T zich in beginsel baseren op de verblijfscodes die door de IND zijn verstrekt (zie o.a. [ECLI:NL:RVS:2009:BK0811](#)). Indien de toeslagaanvrager echter concrete aanknopingspunten naar voren brengt waardoor getwijfeld moet worden aan de juistheid van de aan hem toegekende verblijfscode, dient BD/T nader onderzoek te doen naar de juistheid van die verblijfscode (zie o.a. [ECLI:NL:RVS:2016:2514](#) en [ECLI:NL:RVS:2017:1087](#)).

Beoordelingslijn verblijfsrecht en KOT 1: Indien BD/T geen onderzoek heeft gedaan naar de juistheid van de verblijfscode van de toeslagaanvrager (of toeslagpartner), terwijl

daar redelijkerwijs wel aanleiding toe was, is er sprake van vooringenomen handelen door BD/T.

2. Bezwaar/beroep na intrekking verblijfsvergunning

Wanneer een verblijfsvergunning wordt ingetrokken en de toeslagaanvrager (of toeslagpartner indien het om de verblijfsvergunning van de toeslagpartner gaat) in bezwaar of beroep gaat tegen het intrekkingbesluit, dan behoudt hij in bepaalde situaties het recht op KOT. Hier is sprake van indien hij in de periode direct voorafgaand aan het bezwaar of beroep in het bezit was van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd (er moet sprake zijn van een 'aansluitende periode') en hij toen reeds KOT ontving.

NB. Omdat het verblijf met terugwerkende kracht onrechtmatig is geworden, volgt het bezwaar heel letterlijk gezien niet (meer) op een periode van rechtmatig verblijf. In dat geval dient de periode waarin de toeslagaanvrager procedeerde tegen de intrekking van zijn verblijfsvergunning toch te worden aangemerkt als aansluitend op het eerdere rechtmatige verblijf (zie ECLI:NL:RVS:2016:969 van 13 april 2016).

NB. 2: In de situaties genoemd in artikel 73, tweede tot en met vierde lid, (voor wat betreft de vergunning regulier) en artikel 82, tweede tot en met vierde lid, (voor wat betreft de vergunning asiel) van de Vreemdelingenwet 2000 wordt de werking van de afwijzing/intrekking van de eerdere vergunning niet opgeschort.

Beoordelingslijn verblijfsrecht en KOT 2: Indien BD/T na 13 april 2016 de KOT heeft stopgezet n.a.v. de intrekking van een verblijfsvergunning terwijl ouder wel bezwaar of beroep had aangetekend tegen die intrekking, en BD/T daar ook van op de hoogte was, is er in beginsel sprake van vooringenomen handelen door BD/T. Tot en met 13 april 2016 wordt ouder in deze situatie in beginsel gecompenseerd vanwege hardheid van het stelsel. Naast systeem informatie, wordt ook het verhaal van de ouder expliciet betrokken bij de afweging of BD/T op de hoogte was van het feit dat ouder bezwaar had ingediend bij de IND tegen de afwijzing van de verblijfsvergunning.

Zie voor mogelijke hardheidssituaties rondom verblijfsrecht paragraaf [3.4.7 van dit handboek](#).

3.2 Geen recht, deels of partieel geen recht?

3.2.1 Groepsgewijs CAF vergelijkbaar, maar geen vooringenomen verlaging

Er bestaat geen recht op compensatie als de individuele ouder niet is geconfronteerd met een vooringenomen verlaging. Bijvoorbeeld omdat er in zijn geheel niet is verlaagd, of omdat de bewijsstukken zijn geaccepteerd en er sprake is van een inkomenswijziging, of omdat er minder uren zijn afgenomen dan waarvoor KOT was aangevraagd.

Dit speelt bijvoorbeeld bij een deel van de ouders die opvang af hebben genomen bij Bebegim. Ondanks dat zij een brief hebben ontvangen dat zij betrokken waren bij een CAF-vergelijkbaar onderzoek, kan in het individuele geval gelden dat de ouder niet is geconfronteerd met een vooringenomen verlaging, waardoor geen recht bestaat op compensatie vanwege vooringenomen handelen. Dit geldt niet bij een stopbrief, zie lijn [3.1.7 "Stopbrief-beschikking"](#).

3.2.2 Vooringenomen handeling, maar geen onterechte verlaging KOT

Wanneer de KOT wordt bijgesteld op basis van de gegevens in de KOI-viewer of UWV-viewer zonder uitvraag te doen, kan dit leiden tot een vooringenomen handeling. Wanneer echter uit latere bewijsstukken of verklaringen blijkt dat de gecorrigeerde opvanggegevens/gewerkte uren klopte, en in geval van gewerkte uren ook later is gebleken dat ouder niet tevens doelgroeper bleek te zijn, dan is er sprake van geen onterechte verlaging van de KOT. Wanneer er verder geen bijzondere omstandigheden spelen, komt de ouder voor het betreffende toeslagjaar niet in aanmerking voor compensatie vanwege vooringenomen handelen.

3.2.3 KOT gestopt door de ouder zelf als gevolg van vooringenomen handeling

Als de ouder zelf de KOT heeft gestopt als gevolg van een vooringenomen handeling in het jaar of voorgaande jaar, dan is voor de periode vanaf de stopzetting geen sprake van enige tegemoetkoming. De ouder moet daarvoor bij de CWS zijn. Enige uitzondering hierop kan zijn als er sprake is van vooringenomenheid, kwalificerende opvang en BD/T hier gegevens van heeft (zie lijn [3.1.5 "causaal verband vooringenomenheid"](#)).

3.2.4 KOT gestopt door BD/T en ouder heeft als gevolg daarvan geen opvang genoten

Als de KOT is gestopt door toedoen van BD/T en ouder heeft als gevolg daarvan geen opvang (of niet geregistreerde opvang) genoten, dan geldt voor het deel van het jaar dat geen (geregistreerde) opvang is genoten dat sprake is van evident geen recht op KOT. Ouder kan zich voor dit deel van het jaar wenden tot CWS.

3.2.5 Deels evident geen recht op KOT (pro rata)

Deels evident geen recht op KOT betekent dat de ouder een volledige maand evident geen recht had op KOT, door een ernstige onregelmatigheid in die maand. Van een dergelijke onregelmatigheid is sprake als ouder heeft beseft of had moeten beseffen dat hij toen evident geen recht op KOT had. De bewijslast hiervoor ligt bij BD/T, waardoor ouders slechts in bijzondere gevallen hadden moeten beseffen dat sprake was van evident geen recht op KOT.

Voorbeelden deels evident geen recht op KOT:

- Wanneer voor een bepaalde periode helemaal geen opvang (0 uren) is afgenomen, wordt voor die periode van evident geen recht op KOT gesproken. Dit is bijvoorbeeld het geval als het voorschot is vastgesteld voor het hele jaar, maar ouder de opvang per 1 september stopzet. Dan is sprake van evident geen recht op KOT voor de periode van 1 september tot en met 31 december wegens 0 uren gekwalificeerde opvang.
- Wanneer gedurende het jaar één van de kinderen geen opvang meer geniet (bijvoorbeeld omdat het kind naar het voortgezet onderwijs gaat) maar voor één of meerdere andere kinderen nog wel opvang wordt genoten, wordt er niet evident geen recht op KOT gesteld voor het ene kind dat geen opvang meer heeft genoten. Voor de compensatieberekening wordt dan uitgegaan van het gehele voorschotbedrag.

Belangrijke overwegingen hierbij zijn dat het voor de ouders niet altijd duidelijk is hoe de berekeningen zijn gemaakt. De ouders hebben vaak te maken met verrekeningen waardoor zij niet zien om wat voor bedragen het gaat. Gezien de complexiteit van de regelgeving kan niet van de ouders verwacht worden dat zij precies weten op hoeveel KOT zij recht zouden hebben. Daarnaast is het voor ons ingewikkeld om aan te geven voor welk bedrag de ouder zich had moeten beseffen dat er sprake was van evident geen recht op KOT. Dit zijn waarderingskwesaties die lastig te duiden zijn. Ook hebben de ouders destijds niet bewust een hoger voorschot aan kunnen vragen met als doel om nu meer compensatie te krijgen.

Wanneer UHT tot de conclusie komt dat een ouder recht heeft op compensatie vanwege vooringenomen handelen en er geen sprake is van 0 uren opvang in enige maand, gaat UHT dus in beginsel uit van het totale voorschotbedrag. Uitzondering hierop is een hoog voorschot ten opzichte van de werkelijke opvangkosten, zie lijn [3.2.6 "Partieel evident geen recht op KOT"](#). Voor de maanden met evident geen recht op KOT, bestaat mogelijk nog recht op de hardheidscompensatie of de O/GS-regeling.

Indien in de systemen van BD/T geen informatie beschikbaar is waaruit het recht op KOT blijkt, bijvoorbeeld het aantal gewerkte uren of afgenomen kinderopvang, gaat UHT uit van het verhaal van de ouder. De aannemelijkheid van ouderinformatie dient wel te worden afgewogen in de beoordeling (zie ook paragraaf [2.3.3 – Aannemelijkheid verhaal ouder](#)). Bij uitzondering kan UHT ouder verzoeken om aanvullende documentatie om de aannemelijkheid verder te onderbouwen, met als doel de ouder een herstelregeling te kunnen bieden. Dit gebeurt altijd in overleg met de VTA herstel en VTA Beo.

3.2.6 Partieel evident geen recht op KOT i.v.m. veel te hoge voorschotten

Partieel evident geen recht op KOT betekent dat de ouder voor een gedeelte van het te compenseren beschikkingsbedrag evident geen recht heeft op de compensatieregeling vanwege vooringenomen handelen.

Wanneer het voorschot in meerdere jaren dermate hoog is ten opzichte van de daadwerkelijke opvangkosten kan in uitzonderlijke gevallen worden gesteld dat de ouder had moeten beseffen dat de KOT te hoog was vastgesteld, waardoor voor het meerdere boven de opvangkosten in het jaar evident geen recht op KOT kan worden gesteld. Dit is alleen van toepassing als wordt voldaan aan alle onderstaande voorwaarden:

- Deze situatie doet zich in meerdere toeslagjaren voor;
- De toegekende en uitbetaalde KOT is minimaal twee keer zo hoog als de werkelijke opvangkosten; en
- De toegekende KOT is maandelijks uitbetaald op de bankrekening van de ouder.

Bovenstaand is als hoofdregel geformuleerd. Er zijn uitzonderingen mogelijk, denk daarbij aan bijna twee keer zo hoog of andere exceptionele gevallen. In het geval van partieel evident geen recht op KOT heeft de ouder recht op compensatie van de werkelijke opvangkosten over het betreffende toeslagjaar. Partieel evident geen recht op KOT wordt niet toegepast als voor één van de kinderen de kinderopvang is gestopt terwijl deze wel in de beschikking voor vooringenomen handeling is opgenomen, zonder dat sprake is van bovenstaande voorwaarden (zie ook lijn [3.2.5 "Deels evident geen recht \(pro rata\)">](#)).

Voor de periode waarin evident geen recht op KOT bestond, is mogelijk nog recht op hardheidscompensatie of de O/GS-regeling.

3.2.7 Evident geen recht op KOT bij stoppen arbeid of verlies doelgroep status

Tot en met 2009 was geen sprake van een maximaal aantal uren kinderopvang en was duur niet gekoppeld aan de periode van arbeid- of doelgroepvereiste. Hierdoor kon men op enig moment voldoen aan het arbeids- of doelgroepvereiste om het volledige recht te hebben op KOT.

De hoogte van het aantal uren kinderopvang waarvoor aanspraak op KOT kan worden gemaakt, is vanaf 2010 gemaximeerd op 230 uur per maand.

Met ingang van 2012 is de koppeling gemaakt tussen de gewerkte uren en de soort opvang. Voor dagopvang 140% van de gewerkte uren en voor buitenschoolse opvang 70%. Voor beide geldt daarnaast een maximum van 230 uur per maand. Dit maximum gold ook indien de ouder was aan te merken als doelgroeper. Vanaf 2012 is het jaarrecht ingevoerd. Een ouder heeft per maand maximaal recht op 230 uur gedurende de periode dat de ouder arbeid verricht. Indien de ouder stopt met arbeid, behoudt deze nog drie maanden⁷ dezelfde aanspraak op KOT als daarvoor. Daarnaast kunnen niet gebruikte uren – verschil tussen het gemaximeerde recht op basis van gewerkte uren ($GWU * 140\%$ of 70%) of doelgroepstatus (230 uur) en de werkelijk aangevraagde uren – worden aangewend buiten deze uitlooperperiode. Let op: dit kan invloed hebben op de periode evident geen recht op KOT.

Vanaf 2013 is in het Besluit KOT opgenomen dat een ouder gedurende de periode dat sprake is van een doelgroepstatus, de ouder recht op KOT per berekeningsjaar opbouwt. Hierdoor kon een ouder recht hebben op KOT voorafgaand aan de maanden dat ouder een doelgroepstatus had. Vaak is de KOT in deze maanden niet toegekend als gevolg van het ontbreken van deze koppeling. In dat is er recht op hardheidscompensatie.

Indien sprake is van samenloop tussen de uitlooptermijn en zwangerschapsverlof, kan door de ouder niet effectief gebruik gemaakt worden van de uitlooptermijn (ECLI:NL:RBOVE:2018:4686). De uitlooptermijn wordt daarom opgeschort na de periode van de samenloop. Hierdoor kan de periode van aanspraak op het recht op KOT langer zijn.

3.3 Toerekenbaar aan ouder?

3.3.1 Toets op toerekenbaarheid ouder bij evident geen recht op KOT

Als er sprake is van een vooringenomen behandeling en er evident geen recht op KOT bestaat, dan kan toch recht op compensatie vanwege vooringenomen handelen bestaan. Daarvoor wordt beoordeeld of het evident geen recht op KOT redelijkerwijs aan de ouder kan worden toegerekend. Hier speelt het adagium "*de ouder heeft beseft of had moeten beseffen*" een belangrijke rol. Dit wordt ruimhartig getoetst. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat de ouder geen gebruik maakte van gekwalificeerde opvang, terwijl de ouder wel van registratie uitging. Uiteraard kunnen er meer situaties van toepassing zijn waarin het niet aan de ouder is toe te rekenen dat er evident geen recht was op KOT.

3.3.2 Ontbreken VOG niet toerekenbaar aan ouder

Uit de uitspraak 25 november 2010 van de rechtbank Rotterdam blijkt dat het ontbreken van een VOG (Verklaring omtrent gedrag) de ouder niet mag worden tegengeworpen (ECLI:NL:RBROT:2010:B05118).

De gevallen van **vóór 25 november 2010** waarin de KOT is bijgesteld wegens het ontbreken van de VOG kunnen - als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden - worden toegekend op basis van hardheid.

⁷ Zie artikel 1.6, vijfde lid Wko. Let op: De uitlooptermijn kan per toeslagjaar verschillen. Daarom dient er altijd naar de wet- en regelgeving van desbetreffende toeslagjaar gekeken te worden.

Voor de gevallen van **na 25 november 2010** geldt dat sprake is van een vooringenomen handeling als de KOT is bijgesteld wegens het ontbreken van de VOG.

3.4 Compensatie wegens hardheid

3.4.1 Ouder of toeslagpartner heeft een kindercentrum/GOB of werkt als gastouder

Eén van de voorwaarden om aanspraak te hebben op KOT is als de ouder of toeslagpartner kinderopvangkosten maakt betreffend (artikel 1.5 Wko):

1. Kinderopvang in een geregistreerd kindercentrum; of
2. Gastouderopvang in een geregistreerde voorziening voor gastouderopvang.

Ouder of toeslagpartner werkzaam als gastouder

Voor ouders of toeslagpartners die zélf als gastouder werken, geldt artikel 1.6a Wko:

"In afwijking van de artikelen 1.5 en 1.6, heeft een ouder als bedoeld in artikel 1.6, eerste lid, onderdeel a, voor zover die ouder de arbeid verricht als gastouder, geen aanspraak op een kinderopvangtoeslag in de door hem of zijn partner te betalen kosten van gastouderopvang in een geregistreerde voorziening voor gastouderopvang."

Let op: voor het verrichten van andere werkzaamheden kan dus wel recht op KOT bestaan.

Ouder of toeslagpartner heeft een kindercentrum

Er kan echter recht op KOT bestaan als de opvang voor de eigen kinderen plaatsvindt bij een kindercentrum. De eigen kinderen mogen in de groep van de ouder of toeslagpartner zitten. Hier geldt de beperking van artikel 1.6a Wko niet voor. De ouder moet wel aan kunnen tonen dat de kosten voor kinderopvang in rekening zijn gebracht bij ouder (betaald of opgenomen in de rekening courant).

Ouder of toeslagpartner heeft een gastouderbureau (maar is geen gastouder)

In het verleden weigerde BD/T de KOT als er sprake was van een kindercentrum in de vorm van een eenmanszaak, omdat je geen contract met jezelf kunt sluiten. Dit betreft de ouder of toeslagpartner die een gastouderbureau heeft, maar zelf geen gastouder is.

Dat was ten tijde van het verlagen/nihilstellen de juiste werkwijze en in deze situaties komen we niet tot een vooringenomen handeling. Omdat de rechter in 2017 en 2018 anders heeft besloten (ECLI:NL:RVS:2017:2664 en ECLI:NL:RVS:2018:4270) bestaat, als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden, recht op compensatie vanwege hardheid. De ouder moet dus wel aan kunnen tonen dat de kosten voor kinderopvang in rekening zijn gebracht bij ouder (betaald of opgenomen in de rekening courant).

De gevallen van **vóór 4 oktober 2017** waarin dit speelt, kunnen als wordt voldaan aan alle overige voorwaarden worden gecompenseerd wegens hardheid.

Voor gevallen van **na 4 oktober 2017** waarin dit speelt, kunnen worden gecompenseerd op grond van vooringenomen handelen.

Let op: Als de ouder of toeslagpartner werkzaam is als gastouder (in het GOB van ouder, toeslagpartner of een derde), dan geldt dat voor die uren voor zijn eigen kind alsnog geen recht bestaat op KOT bij gastouderopvang. Zie artikel 1.6a Wko.

3.4.2 Ouder of toeslagpartner in detentie

Als de ouder of toeslagpartner als gevolg van een vrijheidsbeperkende maatregel niet kon werken of voldoen aan het doelgroepvereiste, bestond geen recht op KOT. Indien het bekend was bij BD/T heeft dit destijds geleid tot een verlaging van de KOT. In dergelijke situaties kon voor de andere ouder wel noodzaak zijn geweest tot het afnemen van kinderopvang. Inmiddels is de Wko op dit punt aangepast, maar niet met terugwerkende kracht.

In uitzonderlijke situaties kan er sprake zijn van compensatie vanwege hardheid. Hierbij is in overweging genomen dat de wetgever veronderstelde dat een niet werkende toeslagpartner in staat was om voor een kind te zorgen. Daarvan is geen sprake als de toeslagpartner gedetineerd is. Dat betekent dat de ouder alleen kon blijven werken als het kind elders werd opgevangen. Die noodzaak leidt in het geval van geregistreerde kinderopvang normaal gesproken tot de toekenning van KOT. Het is daarom onredelijk om de onbillijke gevolgen van de wettelijke regeling in dit bijzondere geval voor rekening van de aanvrager te laten.

Bij een toeslagpartner die is veroordeeld tot een vrijheidsbenemende straf/maatregel, wordt de detentie gezien als een bijzondere omstandigheid die aanleiding geeft tot hardheidscompensatie, indien:

- Het gaat om een veroordeling voor minimaal drie maanden (niet cumulerend), en
- Verder werd voldaan aan de voorwaarden voor KOT (gekwificeerde opvang, werk/doelgroeper van niet gedetineerde ouder et cetera).

Deze bijzondere omstandigheid geldt gedurende de gehele detentieperiode/maatregel. Hiermee wordt er zoveel mogelijk bij de bepaling van artikel 1.6, elfde lid, Wko zoals deze luidt vanaf 1 januari 2022 aangesloten.

Uiteraard geldt voor hardheidscompensatie ook nog steeds de voorwaarde dat sprake moet zijn geweest van een verlaging of terugvordering van minimaal € 1.500.

3.4.3 Ouder of toeslagpartner ziek waardoor deze niet kon werken

Als de ouder of toeslagpartner als gevolg van ziekte niet kon werken of voldoen aan het doelgroepvereiste, bestond geen recht op KOT. Indien dit bekend was bij BD/T heeft dit destijds geleid tot een verlaging van de KOT. In dergelijke situaties kon er echter wel noodzaak zijn tot het afnemen van kinderopvang, bijvoorbeeld als ouder of toeslagpartner vanwege zijn ziekte niet in staat was om de verzorging van het kind voor zijn rekening te nemen. Inmiddels is de Wko op dit punt aangepast, maar niet met terugwerkende kracht.

In uitzonderlijke situaties kan sprake zijn van compensatie vanwege hardheid. Er dient voldaan te zijn aan de volgende criteria:

- Indien er sprake was van een toeslagpartner, diende de partner die niet ziek was te werken of te voldoen aan het doelgroepvereiste. De ouder/toeslagpartner die niet werkte en niet voldeed aan het doelgroepvereiste, deed dit vanwege diens gezondheidsproblemen;
- Objectief is vastgesteld dat de niet werkende ouder/toeslagpartner niet in staat was om het kind op te vangen;
- Er heeft opvang plaatsgevonden bij een geregistreerde kinderopvanginstelling;
- De opvangkosten zijn daadwerkelijk betaald;
- Er geen beroep (meer) kon worden gedaan op de gemeente voor een vervangende bijdrage in de opvangkosten.

Uiteraard geldt voor hardheidscompensatie ook nog steeds de voorwaarde dat sprake moet zijn geweest van een verlaging of terugvordering van minimaal € 1.500.

3.4.4 KOT uitbetaald aan derden door fraudeleuze handeling van derden

Als de stopzetting of verlaging op zichzelf vooringenomen is en er sprake is van evident geen recht op KOT omdat de ouder slachtoffer is van een "frauduleuze" derde en de KOT is uitbetaald aan de derde, dan is dat niet toe te rekenen aan de ouder (niet toerekenbare evident geen recht op KOT). Dan heeft de ouder toch recht op compensatie vanwege vooringenomen handelen.

Als de stopzetting of verlaging op zichzelf niet vooringenomen is en de ouder slachtoffer is van een "frauduleuze" derde en de KOT is uitbetaald aan de derde, dan kan dat aanleiding geven voor recht op compensatie vanwege hardheid.

Let op: Als de toeslagpartner (gedurende deze periode) van ouder de frauduleuze derde is, geldt het bovenstaande niet omdat een toeslagpartner niet gezien kan worden als een derde. Daarnaast moet altijd worden afgewogen of de ouder een faciliterende rol heeft gespeeld – bewust of onbewust – ten behoeve van de fraudeleuze handeling. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat ouder geen recht heeft op compensatie.

3.4.5 KOT rechtstreeks aan KOI betaald en van de ouders teruggevorderd

Wanneer de KOT rechtstreeks is uitbetaald aan de KOI, maar bij de ouder wordt teruggevorderd omdat het recht op KOT lager bleek te zijn, kan sprake zijn van een bijzondere omstandigheid die aanleiding geeft tot recht op compensatie vanwege hardheid.

Als de oorzaak van de terugvordering is gelegen in het aantal uren opvang (doorbetaling na einde opvang, niet tijdige (verwerking van de) stopzetting, minder opvanguren dan aangevraagd) én de KOI niet het initiatief neemt om de te veel ontvangen KOT terug te betalen, maar het geld ten onrechte behoudt, is sprake van een situatie die nagenoeg op één lijn is te stellen met de gevallen

van fraude door derden. Om deze reden is in dit geval compensatie wegens hardheid van toepassing. Wanneer aannemelijk is dat het bedrag aan de ouder ten goede is gekomen, bijvoorbeeld omdat het bedrag terug is ontvangen van de KOI (ouder of BD/T) of daarmee een betalingsachterstand bij de KOI is voldaan, is deze situatie geen bijzondere omstandigheid en leidt dit niet tot recht op hardheidscompensatie.

Het gaat in dit geval alleen om de gevallen van terugvordering als de KOI te veel heeft ontvangen voor de verleende opvang. Terugvordering van BD/T bij de ouder wegens een wijziging van het toetsingsinkomen valt niet onder de compensatie wegens hardheid.

Daarnaast is het voor toepassing van compensatie wegens hardheid van belang dat het te veel aan de KOI betaalde én door de KOI achtergehouden bedrag minstens € 1.500 bedraagt.

Let op! Raadpleeg [de toets KOT naar KOI](#) voor de juiste berekening.

3.4.6. Achteraf ontbrekend opvangcontract terwijl geregistreeerde opvang is aangetoond

Als bij controle door BD/T achteraf blijkt dat aan alle (overige) vereisten voor KOT is voldaan en geregistreeerde opvang is aangetoond, maar de ouder heeft alleen verzuimd om een opvangcontract aan te leveren bij BD/T, dan is een volledige terugvordering van KOT voor die opvang onevenredig nadelig. Als de KOT in een dergelijk geval is teruggevorderd, bestaat er recht op hardheidscompensatie, mits aan de overige vereisten van hardheid is voldaan. Let in deze gevallen wel goed op situaties waarbij er twijfel is of er vanaf de ingangsdatum van de aangevraagde KOT sprake is geweest van geregistreeerde opvang. Bovendien is hardheidscompensatie in deze gevallen alleen mogelijk bij controle achteraf en een daaropvolgende terugvordering van KOT. (Dus niet bij controle voorafgaand aan een toekenning of afwijzing van KOT.)

3.4.7. Terugvordering KOT na intrekking verblijfsvergunning met terugwerkende kracht

Indien een verblijfsvergunning wordt ingetrokken met terugwerkende kracht, was er in die periode (de periode tussen de datum genoemd in het intrekkingbesluit en de datum van het intrekkingbesluit) achteraf gezien ook geen recht op KOT. Een terugvordering van de KOT die volgt op een intrekkingbesluit met terugwerkende kracht is volgens vaste rechtspraak niet in strijd met het rechtszekerheid- of vertrouwensbeginsel (zie ECLI:NL:RVS:2009:BK0811). In dergelijke gevallen is er in beginsel dan ook geen recht op compensatie. De terugwerkende kracht is wel beperkt tot de voorschotfase; een definitieve berekening wordt niet herzien.

NB. Indien de toeslagaanvrager in bezwaar of beroep is gegaan tegen de intrekking van de verblijfsvergunning, dient 'Beoordelingslijn verblijfsrecht en KOT 2' te worden toegepast ([zie paragraaf 3.1.19](#)).

NB 2. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden op basis van een belangenafweging echter toch reden zijn geweest de terugvordering te matigen. Daarbij geldt dat een combinatie van factoren bij de ouder en/of de toeslagpartner – die ieder op zichzelf beschouwd geen onevenredige terugvordering opleveren – in samenhang wel kunnen leiden tot het oordeel dat er sprake was van een voor de ouder onevenredige terugvordering die had moeten worden gematigd en dus recht geeft op hardheidscompensatie.

Binnen de Dienst Toeslagen wordt ondertussen maatwerk verleend in de situatie waarin de toeslagpartner met terugwerkende kracht geen rechtmatig verblijf had in Nederland. Ga in dergelijke casussen dan ook na of BD/T de terugvordering had moeten matigen vanwege onevenredig nadeel voor de toeslagaanvrager. Ga daarnaast in elke situatie na of er bijzondere omstandigheden zijn waardoor BD/T van terugvordering had moeten afzien of het terug te vorderen bedrag had moeten matigen. Het enkele terugvorderen met terugwerkende kracht is daarvoor onvoldoende. Bespreek mogelijke compensatie op grond van deze beoordelingslijn altijd met de VTA.

Beoordelingslijn verblijfsrecht en KOT 3: Indien er sprake is van een terugvordering of verlaging van de KOT vanwege de intrekking van de verblijfsvergunning van de toeslagpartner met terugwerkende kracht, moet worden nagegaan of sprake is van onevenredig nadeel voor de toeslagaanvrager. Indien hier sprake van is, wordt de ouder die de toeslagaanvrager was in beginsel gecompenseerd vanwege hardheid van het stelsel.

3.5 Geen herstelregeling?

3.5.1 Beoordeling t.a.v. beslissingen vanaf 23 oktober 2019

UHT is van oordeel dat de compensatie vanwege vooringenomen handelen en hardheid betrekking hebben op beslissingen die zijn genomen vóór 23 oktober 2019. Tenzij sprake is van een causaal verband tussen de beslissingen van vóór 23 oktober 2019 en beslissingen na 23 oktober 2019.

3.5.2 Foutieve berekening – bij niet vooringenomen handelen

Bij de behandeling van de dossiers van diverse ouders wordt geconstateerd dat er in het verleden bij de definitieve vaststelling door BD/T te weinig KOT is toegekend. Het betreft hier oudere jaren waarvoor in beginsel geen rechtsgrond meer is om de toeslag alsnog te herzien. De ouder heeft in deze gevallen de aanvraag voor de KOT niet herzien en is ook niet in bezwaar gegaan tegen de definitieve vaststelling. Dat er te weinig KOT is toegekend is niet het gevolg van vooringenomen handelen door BD/T, maar komt bijvoorbeeld doordat de ouder te weinig toeslag heeft aangevraagd of uiteindelijk meer uren heeft afgenomen.

Soms wordt geconstateerd dat een foutieve berekening is ontstaan door een vergissing of rekenfout van de behandelaar van BD/T, bijvoorbeeld bij het overnemen van de uren, uurtarief of periode uit de jaaropgave of KOI-viewer. Een dergelijke menselijke fout is op zichzelf in beginsel onvoldoende om te spreken van institutioneel vooringenomen handelen.

3.5.3 Ambtshalve herziening van de KOT bij het samenloopteam

Herziening van mogelijk foutieve vaststellingen – buiten vooringenomen handelen van BD/T – is geen onderdeel van UHT. Hierin voorzien de regelingen niet. Wanneer sprake is van een foutieve vaststelling waarbij de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn geschonden (er moet sprake zijn van een grove schending) – en waardoor de toekenning KOT te laag was – bestaat mogelijk nog wel een rechtsgrond om te herzien bij Toeslagen Regulier via het samenloopteam (ook na de 5-jaarstermijn).

In het kader van integraal herstel kunnen we voor jaren waar nog wel een rechtsgrond is eveneens een verzoek tot herziening doen bij Toeslagen Regulier. De datum van het verzoek herbeoordeling kan hierbij worden aangehouden als datum verzoek herziening.

Zie voor de instructie voor het aanleveren bij het Samenloopteam: [Handboek IB – beoordelingsproces 3.3.5.](#)

3.6 Overig

3.6.1 Herrekenen

Voor de compensatieberekening wordt aangesloten bij de (concept)beschikking en het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om het recht op KOT opnieuw vast te stellen. Als er voor het betreffende toeslagjaar geen (concept)beschikking is, moet een nieuwe beschikking gesimuleerd worden. Deze fictieve beschikking wordt dan fictief op nihil gesteld in de compensatieberekening.

Dat komt bijvoorbeeld voor wanneer:

- De aanvraag ten onrechte niet in behandeling is genomen, is afgewezen of enkel tot een nihilbeschikking heeft geleid.
- De KOT onterecht niet is verhoogd, als gevolg van een vooringenomen handeling.
- De aanvraag geheel ontbreekt.
 - Door vooringenomen niet-automatische continuering of;
 - Vanwege angst door eerder vooringenomen genomen handelen ([3.1.5 "Causaal verband vooringenomenheid en ontbreken aanvraag KOT"](#)).

Geef dan in de beoordeling duidelijk aan wat het moment van vooringenomen handelen is en welke uren voor de berekening gebruikt moeten worden. Een aanknopingspunt hiervoor is om een vergelijking te maken met wat er zou zijn gebeurd als er niet vooringenomen of te hard gehandeld zou zijn.

Als er wel een (concept)beschikking voor hetzelfde toeslagjaar aanwezig is, wordt in beginsel daarbij aangesloten. Het recht op KOT kan opnieuw vastgesteld worden als:

- De vaststelling te laag is. (Bijvoorbeeld als de KOT onterecht niet was verhoogd, als gevolg van een vooringenomen handeling.)
- De vaststelling significant te hoog is (zie 3.2.6 “partieel evident geen recht op KOT”).

3.6.2 Afronden op gehele maanden

Indien in enig toeslagjaar een herstelregeling slechts voor een deel van het jaar van toepassing is (omdat er een deel van het jaar evident geen recht bestond op KOT), dienen de perioden waarop de herstelregelingen betrekking hebben te worden afgerond op gehele maanden (vanwege ruimhartigheid en uitvoerbaarheid).

3.6.3 Boetewaarschuwingen en boetecompensatie

Bij boetes kan een eerdere waarschuwing of een eerder verzuim van invloed zijn op eventuele boetecompensatie. Een eerdere waarschuwing dan wel een eerder verzuim kan de ouder niet verweten worden, als we constateren dat in die jaren sprake is van vooringenomen handelen door BD/T. Hiermee kan het vermeende verzuim, dat achteraf beschouwd niet tot een waarschuwing had mogen leiden, niet als een verzuim worden bestempeld. Hiermee vervalt de grondslag voor de boete. In zo’n geval gaat de boete mee in de compensatieregeling. Dit geldt dus ook als de conclusie is dat er wel een vooringenomen handeling is, maar geen recht op compensatie (bijvoorbeeld door evident geen recht).

Indien in de herbeoordeelde toeslagjaren niet leiden tot compensatie vanwege vooringenomen handelen of hardheid zal geen hertoetsing van de boete plaatsvinden. Dit geldt eveneens als enkel een O/GS-kwalificatie van toepassing is.

Bijvoorbeeld:

De ouder heeft over de jaren 2010 tot en met 2012 recht op compensatie vanwege vooringenomen handelen, omdat er sprake is van niet toerekenbare non-respons. Over 2013 is een boete opgelegd, maar 2013 komt niet zelfstandig voor toepassing van de compensatieregelingen in aanmerking. De boete over 2013 is een verzuimboete die opgelegd is aangezien in voorgaande jaren ook een verzuim is gepleegd en ouder hiervoor is gewaarschuwd (waarschuwingsbrief over 2012). Met de kennis van nu is de waarschuwing over 2012 niet terecht geweest. De ouder heeft immers niet toerekenbaar niet gereageerd. De boete over het jaar 2013 wordt meegenomen in de compensatieberekening over het jaar 2012.

3.6.4 Later gebleken toeslagpartnerschap of andere informatie die gevolgen zou hebben gehad op het recht op KOT

Indien tijdens de integrale beoordeling blijkt dat er in de te beoordelen jaren een persoon was die als toeslagpartner van ouder had moeten worden aangemerkt, terwijl dit bij het vaststellen van de betrokken beschikkingen niet is gebeurd, geldt dat bij het vaststellen van het recht op een herstelregeling dit wel wordt meegenomen. Maar het ontbreken van de toeslagpartner moet ouder wel aangerekend kunnen worden. Hier is bijvoorbeeld sprake van als ouder deze persoon niet actief heeft benoemd en dit de ouder valt aan te rekenen. Uitgangspunt blijft dat later gebleken omstandigheden, zoals de aanwezigheid van een toeslagpartner, alleen tot voor de ouder nadelige gevolgen kunnen leiden als sprake is van een ernstige onregelmatigheid die de ouder is aan te rekenen. De bewijslast dat daarvan sprake is, rust bij UHT.

Kernregels:

1. Alleen informatie die tot je komt via de reguliere informatievergaring wordt gebruikt. Het is niet de bedoeling actief onderzoek te doen naar de juistheid van het (niet) vastgestelde toeslagpartnerschap. Informatie ontvangen vanuit de ouder in het oudergesprek kan wel worden meegenomen, of aanleiding geven tot nader onderzoek.
2. Het recht op toeslag wordt niet opnieuw vastgesteld. Wel moet het recht op een herstelregeling worden vastgesteld. Dat betekent dat voor het recht op een herstelregeling geen sprake moet zijn van ernstige onregelmatigheden die de ouder zijn toe te rekenen.
 - a. Indien blijkt dat er sprake was van een toeslagpartner, terwijl die niet is meegenomen gedurende het betreffende toeslagjaar en dit de ouder kan worden aangerekend, dient voldoende aannemelijk te zijn dat ook de toeslagpartner aan de voorwaarden voldeed (arbeid, doelgroeperschap); Althans, het moet niet vast zijn komen te staan dat dat toeslagpartner niet aan de voorwaarden voldeed.
 - b. De hoogte van de toeslag wordt *niet* opnieuw berekend.

NB. Betrek in dergelijke situaties altijd alle omstandigheden van het geval bij de casus. In bovenstaande situatie kan het bijvoorbeeld van belang zijn om te onderzoeken waaróm de toeslagpartner niet is meegenomen.

Bijlage 1 – CAF11 en CAF11 vergelijkbare onderzoeken

Voor het CAF11 en de CAF11 vergelijkbare onderzoeken staat al vast dat in deze onderzoeken sprake is van groepsgewijze vooringenomenheid. Deze toets is gedaan door de CvW.

CAF onderzoek	Uitgevraagde jaren	CAF onderzoek	Uitgevraagde jaren
Appelbloesem	2007 t/m 2009	Bebegim	2007 t/m 2011
CAF2 - Caledonië	2012 t/m 2014	CAF3 - Tonga2	2013 en 2014
CAF3 - Tonga2014	2013 en 2014	CAF4 - Swierigheid	geen KOT
CAF7 - Beilen	2012 t/m 2014	CAF8 - Namdrik	2013 en 2014
CAF11 - Hawaii	2012 t/m 2014	CAF12 - Punta	2012 t/m 2014
CAF13 - Lanai	2013 en 2014	CAF14 - Oahu	2013 en 2014
CAF1502 - Horseshoe Bay	2014 en 2015	CAF1506 - Caledonië 2015	2014 en 2015
CAF1509 - Kuil	2014 en 2015	CAF1511 - Valreep	2014 en 2015
CAF1511 - Valreep 2	2014 en 2015	CAF1515 - Inverness	2014 en 2015
CAF1514 - Roef	2014 en 2015	CAF1601 - Anker (Florien)	2014 en 2015
CAF16 - Danny de	2013 en 2014	CAF - Danny de Twins	2013 en 2014
CAF - Danny De Fase 2	2013 en 2014	CAF1604 - Balmaha	2015 en 2016
CAF1606 - Mundo	2015 en 2016	CAF1607 - William	2015 en 2016
CAF1608 - Kidzzl/Kidzz palace	2015 en 2016	CAF1613 - Diageo	2015 en 2016
CAF1629 - Kuil 2	2015 en 2016	CAF1728 - Roef 2	2016 en 2017
CAF21 - Vanuatu	2014 en 2015		

Bijlage 2 – Toepassen wet- en regelgeving

Bijlage 2.1 Puntentoekenning voor juridische bijstand

Deze compensatie betreft een forfaitaire vergoeding voor de kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand, voor zover deze kosten niet eerder zijn vergoed. Deze forfaitaire proceskostenvergoeding wordt vastgesteld op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht. Hierbij zal een wegingsfactor van 2 (gewicht van de zaak: zeer zwaar) worden toegepast. Daarbij wordt aangenomen dat er geen sprake is van samenhangende zaken.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- De ouder heeft kosten gemaakt voor beroepsmatig verleende rechtsbijstand met betrekking tot de kinderopvangtoeslag over de betreffende berekeningsjaren.
- Het eventueel eerder ontvangen bedrag of nog te ontvangen bedrag aan proceskostenvergoeding wordt in mindering gebracht op de forfaitaire proceskostenvergoeding.

Op grond hiervan kun je een soort checklist opstellen:

- Sprake van beroepsmatig verleende rechtsbijstand
- Per procesgang
- Per procedure (= geen samenhangende zaken)
- Eventuele eerdere vergoeding in mindering brengen

Pas als alle vragen zijn beantwoord weet men hoeveel punten er toegekend moeten worden. Let daarbij op dat binnen een procesgang er ook voor elke rechtshandeling sprake moet zijn van beroepsmatig verleende rechtsbijstand. Zo komt het voor dat ouder zelf bezwaar indient, maar wel een gemachtigde meeneemt naar het hoorgesprek.

Tot slot moet het aantal proceshandelingen vermenigvuldigd worden met wegingsfactor 2.

Bijlage 2.2 Gastouders die over en weer op elkaars kinderen passen

Vanaf 2012 is er een antimisbruikregeling in werking getreden, artikel 1.6a Wko:

"In afwijking van de artikelen 1.5 en 1.6, heeft een ouder als bedoeld in artikel 1.6, eerste lid, onderdeel a, voor zover die ouder de arbeid verricht als gastouder, geen aanspraak op een kinderopvangtoeslag in de door hem of zijn partner te betalen kosten van gastouderopvang in een geregistreerde voorziening voor gastouderopvang."

Toelichting vind je terug in het [Handboek Toeslagen](#).

Vanaf 2012 heeft de gastouder zelf geen recht meer op kinderopvangtoeslag (artikel 1.6a Wko) voor zover deze gastouder zijn kinderen door een andere gastouder laat opvangen. Deze beperking voorkomt het over en weer als gastouder optreden voor elkaars kinderen.

Voor gastouders is in de wet (artikel 1.6a Wko) bepaald, dat ze voor gastouderopvang van hun eigen kinderen alleen kinderopvangtoeslag kunnen krijgen, voor zover ze inkomsten hebben uit een andere bron dan gastouderopvang. Ze kunnen wel kinderopvangtoeslag krijgen wanneer ze de kinderen in een kindercentrum laten opvangen.

Voorbeeld:

Voor zover de gastouder de kinderen door een andere gastouder laat opvangen voor de uren dat zij werkt (en dan niet als gastouder) heeft de gastouder wel recht op KOT. Dus voor zover de ene zus werkt (ouder had horecabedrijf met TP) mag de andere zus optreden als gastouder. En omgekeerd.

Er was sprake van 18,5 opvanguren per week, ongeveer een halve werkweek. Ene helft als opvangouder voor zus, andere helft werken. Als we uitgaan van 20 werkuren per week. Per 2012 mocht opvanguren 140% van werkuren zijn. $1,4 \times 20 = 28$ opvanguren per week, 121,3 per maand. Dat is meer dan bij deze ouder (alle jaren 80 uren per maand) en lijkt dus toegestaan.

Voorbeeld 2:

Mevrouw A. die in het onderwijs werkzaam is, wil graag gebruik maken van opvang door Mevrouw B. op de dagen dat zij op de basisschool werkt. Mevrouw B. werkt ook in het onderwijs en wil op haar beurt haar dochter naar Mevrouw A. brengen op het moment dat zij in het onderwijs werkt.

Beiden zouden zich dus willen registreren als gastouder en ze willen dus elkaars kinderen gaan opvangen. Ze vragen dus beiden alleen kinderopvangtoeslag aan voor de uren opvang als ze niet zelf als gastouder werken. Mag dit?

Dit kan inderdaad. Er is niets op tegen dat beiden voor de uren dat ze in het onderwijs werken wel gastouderopvang vragen en dat mag in zo'n geval ook over en weer. Op het moment dat de een in het onderwijs werkt kan de ander niet ook in het onderwijs werken want die moet dan oppassen. Als ze een baan delen hebben ze bv de halve week onderwijs en dan past de ander (ook) op de kinderen van de een (en op de eigen kinderen, maar daarvoor geen kinderopvangtoeslag). En omgekeerd. Dat, op basis van de onderwijsuren.

Bijlage 2.3 Herziene definitieve beschikking- na bezwaar

Bij de heroverweging in bezwaar (ouder heeft bezwaar ingediend) mag een bestuursorgaan (bijv. BD/T) in beginsel de bezwaarmaker (ouder) niet in een nadeligere positie brengen (verbod van reformatio in peius).

Een uitzondering hierop is als het bestuursorgaan (BD/T) ook zonder dat het bezwaarschrift zou zijn ingediend tot wijziging van het bestreden besluit ten nadele van de indiener bevoegd zou zijn. Hierbij kan van belang zijn of er al definitief beschikt is, aangezien BD/T dan niet tot wijziging van het bestreden besluit mag overgaan. Daarnaast kan van belang zijn of er daadwerkelijk is teruggevorderd naar aanleiding van het bezwaar of dat slechts het recht op KOT lager is vastgesteld. Mogelijk is de ouder dan niet in een nadeligere positie gebracht.

Zie ook: artikel 20 en 21 AWIR.

Bijlage 2.4 Inschrijving in het BRP op hetzelfde adres (door ouder, kind en gastouder) m.i.v. 2010

Met ingang van 2010 staat in de wet- en regelgeving dat de ouder **geen recht** op KOT heeft als de gastouder op hetzelfde adres staat ingeschreven. Voor de perioden dat ze op hetzelfde adres staan ingeschreven: geen recht op KOT.

Pagina 37 MvT: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2009D09024>

Pagina 2 'Wijziging van de Wet kinderopvang in verband met een herziening van het stelsel van gastouderopvang': <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2010D10291>

De beschrijving van het begrip gastouder is aangepast, waarbij is toegevoegd: "en met uitzondering van de persoon die op hetzelfde woonadres als de ouder of diens partner staat ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens."

Bijlage 2.5 Boetes

Tot 1 januari 2014 kon er een bestuurlijke boete op grond van artikel 40 Awir worden opgelegd:

- Artikel 40, eerste lid Awir betrof het verstrekken van gegevens of inlichtingen.
- Artikel 40, tweede lid Awir betrof op grond van opzet of grove schuld.

Vanaf 1 januari 2014 is artikel 40, eerste lid Awir omgevormd tot de verzuimboete (artikel 40 Awir) en is artikel 40, tweede lid Awir omgevormd tot de vergrijpboete (artikel 41 Awir).

Bijlage 3 - Hyperlinks naar wet- en regelgeving

Bijlage 3.1 Wet- en regelgeving:

De wet- en regelgeving over KOT is veranderlijk. Daarom wordt er bij een bepaalde vraag/onderwerp in het desbetreffende wet- en regelgeving van dat toeslagjaar gekeken.

Hieronder staan enkele belangrijke stukken inzake de wet- en regelgeving rondom KOT en UHT.

Geldende wet- en regelgeving:

- [Wet hersteloperatie toeslagen \(05-11-2022 t/m heden\)](#)
*Betreft de wet inzake de hersteloperatie inzake de toeslagen.
Codificatie van belangrijk deel van besluiten en regelingen die reeds vervallen zijn.*
- [Wet kinderopvang](#)
Betreft de wet kinderopvang.
- [Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen](#)
Betreft de wet voor inkomensafhankelijke regelingen, zoals KOT.
- [Memorie van toelichting](#) (24-06-2022)
Betreft de toelichting op de Wet hersteloperatie toeslagen.
- [Verzamelbesluit Toeslagen](#) (09-07-2022 t/m heden)
Dit besluit omvat beleid met betrekking tot de kinderopvangtoeslag, de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebondenbudget.
- [Instellingsregeling Commissie van onafhankelijke deskundigen hersteloperatie toeslagen](#) (05-11-2022 t/m heden)
Betreft regeling van de Commissie van Wijzen.
- [Subsidieregeling pakket rechtsbijstand herstelregelingen kinderopvangtoeslag](#) (29-12-2021 t/m heden)
vergoeding rechtsbijstand voor ouders bij UHT besluiten.

Vervallen besluiten en regelingen (en geldende documenten vóór 2020):

- [Besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling](#) (20-03-2021 t/m 02-06-2021)
Catshuisregeling minimaal 30k behalve O/GS < 1.500, berekening hardheid conform compensatie.
- [Besluit uitbreiding Catshuisregeling](#) (02-06-2021 t/m 04-11-2022)
compensatie reeds afgeloste publieke schulden, compensatie bestuurlijke boete, kwijtschelding openstaande toeslag- en belasting schulden.
- [Besluit betalen private schulden](#) (29-10-2021 t/m 04-11-2022)
- [Verzamelbesluit Toeslagen](#) (15-01-2021 t/m 09-07-2022)
proportioneel toekennen KOT en matiging terugvordering tot 5 jaar terug
- [Eindrapport Omzien in verwondering](#) (12-03-2020)
- [Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare \(CAF-\)zaken](#) (08-09-2020 t/m 04-11-2022)
Dit besluit bevat beleidsregels voor de verstrekking van een compensatie aan ouders vanwege de institutioneel voorgenomen handelwijze van de Belastingdienst/Toeslagen in het kader van CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken.
- [Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen \(AWIR\)](#) artikel 49 e.v. (07-07-2020 t/m 04-11-2022)
Betreft de wet voor inkomensafhankelijke regelingen, zoals KOT.
 - Art 49 e.v.: hardheidsregeling, compensatieregeling, O/GS-regeling e.d.
- [Wet hardheidsaanpassing Awir](#) (07-07-2020 t/m 04-11-2022)
art. 49 e.v. Awir, compensatie, hardheidsregeling >5 jaar terug, O/GS tegemoetkoming, vangnet, commissies e.d.
- [Uitvoeringsregeling Awir art. 9b, hardheidsregeling](#) (07-07-2020 t/m 05-11-2022)
- [Besluit compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare \(CAF-\)zaken](#) (08-09-2020 t/m 04-11-2022)
o.a. compensatie gemiste rente.
- [Besluit noodvoorziening kinderopvangtoeslag](#) (02-10-2020 t/m 15-12-2020)

- noodvoorziening voor mogelijk gedupeerden KOT.*
- [Besluit aanvullende tegemoetkoming werkelijke schade bij O/GS](#) (04-12-2020 t/m 04-11-2022)
mogelijkheid vergoeding werkelijke schade bij O/GS.
- [Besluit noodvoorziening toeslagen](#) (16-12-2020 t/m 20-12-2021)
noodvoorziening ook voor mogelijk gedupeerden van andere toeslagen dan KOT met oog op uitbreiding compensatieregeling naar andere toeslagen.
- [Uitspraken Raad van State van 23 oktober 2019](#)
over mogelijkheid om KOT proportioneel toe te kennen en terugvordering te matigen.
- [Interim advies Omzien in verwondering](#) 14 november 2019
- [Compensatieregeling CAF 11](#) (10-12-2019 t/m 27-05-2020)

Inkomensgrenzen en maximumtarieven per toeslagjaar:

- [Besluit tegemoetkoming kosten kinderopvang 2005](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2006\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2007\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2008\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2009\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2010\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang 2011](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang \(2012\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2013\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2014\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2015\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2016\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2017\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2018\)](#)
- [Besluit kinderopvangtoeslag \(2019\)](#)

Bijlage 3.2 Hyperlinks naar informatie inzake KOT

Informatie over KOT (voor medewerkers)

- [Handboek Toeslagen](#)
[Hierin staat informatie](#) over de wet- en regelgeving inzake Toeslagen met toelichting en voorbeelden voor de medewerkers van BD/T.
- [Kennisbank UHT](#)
Een gegevensbank van het proces binnen UHT. Hier staan bijvoorbeeld de handboeken, de werkinstructies, de afkortingenlijst et cetera op.

Informatie over KOT (algemeen)

- [Wet op de kinderopvang](#) (vanaf 01-01-2023 t/m heden):
Betreft de wet kinderopvang
- [Website Toeslagen:](#)
Betreft de algemene website van Toeslagen. Hier staat alle informatie over alle toeslagen, hoe men deze kan aanvragen en dergelijke.
- [Website Toeslagen Herstel:](#)
Betreft de algemene website van UHT. Hier staat alle informatie inzake de herstelregelingen, hoe de ouder zich kan aanmelden en dergelijke.
- [Opzoeken of een gevolgde MBO of HBO/WO – opleiding erkend is:](#)
Bevat de registers met erkende onderwijsinstellingen. (Let op! Deze registers kunnen alleen gebruikt worden als je weet om welke opleiding, school (plaats) en niveau het betreft.)

Bijlage 4 - Systemen (voor de beoordelaar)

BD/T werkt met verschillende systemen. De beoordelaar werkt niet met alle systemen en hoeft niet alle systemen te gebruiken of te raadplegen.

De beoordelaar gebruikt voornamelijk de systemen TVS, Klantbeeld H&C (SAS VA), de Q-schijf en Connect People. Als er iets onduidelijk is aan het invulformulier van de PZB kan de beoordelaar de andere systemen raadplegen. De meest geraadpleegde systemen zijn: Das 2.0, Eldoc3 en de KOI viewer.

Verwijzing naar:

- [Handleiding TVS voor de beoordelaar](#)
- [Handleiding Systemen voor de beoordelaar](#)

Bijlage 5 – Overdracht van beoordelingsteam naar bereken- & beschikteam.

De rekenvoorbeelden uit Bijlage 5 zijn verplaatst van dit handboek naar het handboek Bereken- & Beschikteam. Beoordelaars dienen van dat handboek gebruik te maken bij het opstellen van de instructies voor het Bereken- & Beschikteam onder de beoordelingsconclusie. Zie de kennisbank: [handboek Bereken- & Beschikteam op de kennisbank](#)
(UHT Kennisbank Wiki > Herstel KOT > Handboeken > Handboek Berekenen en Beschikken: Bijlage 8)